

T. Alkotmánybíróság
részére
1535 Budapest pf.773

a T. Fővárosi Törvényszék és a T. Kúria,
mint eljáró bíróságok útján

ALKOTMÁNYBÍROSÁG		
Ügyszám: IV/ 0 1 9 9 4 - 0 / 2022		
Érkezett: 2022 SZEPT 02. kez. beutóval		
Példány:	1	Kezelőiroda:
Melléklet:	8 db	1

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, [REDACTED] a továbbiakban: **Indítványozó**) – az
1. számú mellékletként csatolt ügyvédi meghatalmazással igazolt jogi képviselője útján – az alábbi

alkotmányjogi panaszokat

terjeszti elő az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) és d) pontjai, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Abtv.**) 26. § (1) és a 27. § (1) bekezdései alapján a **Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának** – 2. számú mellékletként csatolt - **Jpe.I.60.009/2022/10.** számú jogegységi hatályú határozatával kapcsolatban.

A)

Indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja és az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett

alkotmányjogi panaszában

kéri a T. Alkotmánybíróságot, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (továbbiakban: **Bszi.**) 41/A. § (1) és (3) bekezdései, a 41/C. § (2), (3) és (6) bekezdései és a 41/D. § (1) és (5) bekezdései - mint a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.I.60.009/2022/10. számú jogegységi hatályú határozata meghozatalára vezető bírósági eljárásban alkalmazott jogszabályi rendelkezések – alaptörvény-ellenességét állapítsa meg és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján azokat semmisítse meg.

B)

Indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett

alkotmányjogi panaszában

kéri a T. Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.I.60.009/2022/10. számú jogegységi hatályú határozata (a továbbiakban: **Határozat**) alaptörvény-ellenességét állapítsa meg és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg.

A).

A Bszi. támadott rendelkezéseivel szemben az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz

I. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz törvényi és formai követelményei

1. **A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése**

- 1.1. Indítványozóval, mint az alapper alperesével szemben az alapper felperese, a [REDACTED] [REDACTED] a továbbiakban: **Felperes**) indított pert vagyombiztosítási szolgáltatás teljesítése iránt. Az alapper tényállása szerint, a Felperes telephelyén [REDACTED] 2017. január 17. napján üzemi baleset következett be, amelynek során az ún. szűkfolyosós magasraktári állványrendszer túlnyomó részben összedőlt, a Felperes ott tárolt üdítőital készletének nagyobb része megsemmisült, illetve megsérült, és felhasználásra alkalmatlanná vált, a raktár épülete, továbbá a polcrendszer károsodott. A káresemény úgy következett be, hogy [REDACTED] targoncavezető 2017. január 17. napján, hajnali 05:30 óra körüli időben leltári ellenőrzést végzett, amelyhez egy Jungheinrich gyártmányú, [REDACTED] [REDACTED] indukciós megvezetésű targoncát használt. A targoncavezető a raktár 40. és a 41. polc sorában az adott ellenőrzési feladatot végrehajtotta, majd hátramenetbe kapcsolva haladt 3-4 raklapnyi távolságot, amikor a targoncával nekiment a 40. sor egyik padlószinten tárolt raklapjának, amelyet ilyen módon nekitolt az állványzat egyik lábának. A sérült láb berogyása volt az elindító mozzanata annak a dominánszerűen bekövetkező eseménysornak, amely a káreseményhez vezetett. A Felperes perbeli tényállítása szerint, az ütközésre azért került sor, mert a targonca meghibásodott és menet közben elveszítette az indukciós jelet. Ehhez képest a bizonyítási eljárásban bebizonyosodott, hogy a káresemény bekövetkezése szempontjából releváns időszakban a targonca eseménynaplója nem tartalmazott olyan bejegyzést, amelyből az indukciós megvezetés használatára, még kevésbé az ilyen automatikus vezetés meghibásodására lehetne következtetni. A perben kirendelt igazságügyi szakértő véleménye szerint, abból, hogy a káresemény bekövetkezése időpontjában az eseménynapló nem tárolt adatot, az következik, hogy az indukciós megvezetés nem volt aktiválva, azaz a targoncát manuálisan irányították. Ha ugyanis a káreseményt közvetlenül megelőző tolatás alkalmával a targoncavezető az indukciós megvezetést használta volna, és arról letért volna, az indukciós megvezetés elvesztésének nyoma lenne az eseménynapló hibajegyzékében. Az indukciós megvezetés használata (bekapcsolt, aktív állapota) tehát a káresemény időpontjában technikailag kizárt, következésképp a targoncát manuálisan irányították. Az, hogy a szűkfolyosós kialakításra tekintettel előírt indukciós megvezetés helyett a targoncavezető manuális üzemmódban próbált kitolatni a sorok közül, egyértelműen súlyos kezelési hibának minősül, figyelemmel arra, hogy a targonca Üzemeltetési Útmutatója szerint, „Kényszervezetésről kézi irányításra akkor szabad átkapcsolni, ha az egész targonca teljesen elhagyta a keskeny folyosót”.
- 1.2. Az elsőfokon eljáró **Fővárosi Törvényszék 13.G.40.419/2019/95.** számú közbenső ítéletében azt állapította meg, hogy Indítványozó (az alapper alperese) a vagyombiztosítási szerződés alapján az adott káreset miatt az alapper felperesét ért kárt megtéríteni tartozik.
- 1.3. A másodfokon eljáró **Fővárosi Ítéletábrla** az Indítványozó és az alapper alperesi beavatkozója által előterjesztett fellebbezések nyomán meghozott - 3. számú mellékletként csatolt - **6.Pf.20.124/2021/20-I.** számú jogerős másodfokú ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.
- 1.4. A Fővárosi Ítéletábrla másodfokú döntésével szemben az alapper felperese felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A **Kúria Pfv.I.21.240/2021/4.** számú - 4. számú mellékletként csatolt - ítéletével a Fővárosi Ítéletábrla jogerős ítéletét hatályában fenntartotta, megállapítva, hogy az alperes mentesül a perbeli vagyombiztosítási szerződés teljesítésének kötelezettsége alól, mert „a lefolytatott bizonyítás alapján tényként az állapítható meg, hogy a targonca manuális üzemmódban volt, valamint a szaktudással rendelkező targoncavezető ismerte a sorok közötti manuális haladás tilalmát és annak indokát. Ennek ellenére a kezelési útmutatót és a raktározási szabályzatot megszegte, holott ezek célja éppen a személy- és vagyombiztonság megóvása és a veszélyhelyzetek kialakulásának az elkerülése volt. A szakképzett targoncavezető a kár megelőzése körében gondossági kötelezettségét feltűnően elhanyagolta,

mert bár ismerte a megsértett szabály indokát és ebből eredően a jogsértés jelentőségét, súlyát és lehetséges következményeit, ennek ellenére aktiválta a manuális üzemmódot”.

- 1.5. Az alapper felperese jogegységi panaszt terjesztett elő a Kúria Pfv.I.21.240/2021/4. számú felülvizsgálati eljárásban hozott jogerős ítéletével szemben azt állítva, hogy a Kúria felülvizsgálati tanácsának ítélete jogkérdésben indokolatlanul eltért a Kúria közzétett határozataitól. Az így lefolytatott jogegységi panasz eljárásban született a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának támadott Határozata.

2. A jogegységi panasz eljárás egy sui generis, önálló bírósági eljárás – a támadott Határozat a jogegységi panasz eljárást érdemben befejező döntés

- 2.1. A jogegységi panasz eljárás a Bszi. 12/A. fejezete, a 41/A-41/D. §-ok rendelkezései által szabályozott bírósági eljárás. A Kúria jogegységipanasz-ügyekben kialakult gyakorlata szerint „a jogegységipanasz-eljárás nem az alapeljárás, a per folytatása, hanem önálló, sui generis eljárás, amelyben a Kúriának a bíróságokra kötelező jogértelmezésről is döntenie kell”.¹ „A Kúria a jelen ügyben is rámutat arra, hogy a jogegységipanasz-eljárás egy, a Bszi-n alapuló, rendkívüli, jogerő utáni, jogegységet célzó sui generis eljárás. A jogrendszer belső koherenciájának megteremtését szolgáló önálló eszköz. Jogorvoslati eljárás ugyan, de nem a per folytatása.”²

- 2.2. A támadott Határozat a jogegységi panaszról érdemben döntő, a jogegységi panasz eljárást, mint az alapperhez képest önálló bírósági eljárást érdemi döntéssel lezáró határozat. A támadott Határozat olyan döntés, amely az Indítványozó helyzetét, jogait lényegesen érintette. Indítványozó alapjogi sérelme az alappertől elkülönülő, sui generis jogegységi panasz eljárásban következett be, a jogsérelem

- (i) a jogegységi panasz eljárás támadott rendelkezéseinek és
(ii) az ezen rendelkezések alkalmazásával meghozott – és alkotmányjogi panasszal szintén támadott - Határozatnak

a tisztességes bírósági eljáráshoz való, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített alapjogba történő ütközéséből fakad. A támadott jogszabályi rendelkezések a jogegységi panasz eljárásban, mint az alappertől önálló, sui generis eljárásban kerültek alkalmazásra, így azok – alaptörvény-ellenességéből adódó - megtámadására is a jogegységi panasz eljárásban hozott jogegységi hatályú határozattal szembeni alkotmányjogi panaszban van lehetőség. Indítványozó alapjogi sérelme a jogegységi hatályú határozattal szembeni alkotmányjogi panasz útján orvosolható.

3. A támadott Határozattal szemben jogorvoslat nem áll rendelkezésre

- 3.1. A jogegységi panasz eljárás során hozott jogegységi hatályú határozattal szemben jogorvoslat nem áll rendelkezésre. A Bszi. 41/A-41/D. §-aiban, mint a jogegységi panasz eljárást szabályozó rendelkezésekben, jogorvoslatra vonatkozó szabály nem található. A támadott Határozat indokolása is azt rögzíti, hogy „A határozat ellen sem a Bszi., sem más jogszabály nem biztosít jogorvoslatot.”

4. Indítványozó érintettsége

- 4.1. Indítványozó érintettsége megállapítható annak alapján, hogy Indítványozó a támadott jogszabályi rendelkezések alkalmazásával lefolytatott jogegységi panasz eljárásban részes fél volt, következésként a jogerősen lezárt és a Kúria szaktanácsa által is felülvizsgált alapper

¹ Patyi András: A jogegységipanasz-eljárások gyakorlatának néhány alapkérdése, Jó kormányzás és büntetőjog, Ünnepi tanulmányok Kis Norbert egyetemi tanár 50. születésnapjára, szerkesztette: Koltay András és Gellér Balázs, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest 2022

² Jpe.I.60.011/2021/3. számú határozat

alpereseként közvetlenül szenved el mindazt a hátrányt, ami abból ered, hogy a Határozat alapjogsértő módon törte át a Fővárosi Ítéletábrla másodfokú ítéletének jogerejét. Indítványozó a jogegységi hatályú határozatban is félként szerepel.

5. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésének törvényi határideje és a benyújtás helye

- 5.1. A Kúria támadott Határozatát 2022. június 23. napján kézbesítették Indítványozó részére, így az alkotmányjogi panasz előterjesztésére az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti hatvannapos határidőn belül kerül sor.
- 5.2. Az Abtv. 53. § (2) bekezdés alapján az alkotmányjogi panasz iránti indítványt az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani. A jelen esetben az alapperben első fokon a Fővárosi Törvényszék járt el. Ugyanakkor a jogegységi panasz eljárás – ahogyan azt a Kúria maga is definiálja - az alappertől önálló bírósági eljárás. A jogegységi panasz eljárásban hozott határozattal szembeni alkotmányjogi panasz előterjesztésének módjára vonatkozó konkrét jogszabályi rendelkezés hiányában Indítványozó alkotmányjogi panaszait a T. Alkotmánybíróságnak címezve mind a Fővárosi Törvényszék, mint az alapperben első fokon eljáró bíróság, mind a Kúria, mint az egyfokú jogegységi panasz eljárást lefolytató bíróság útján előterjeszti.

6. A támadott rendelkezések a jogegységi panasz eljárásban alkalmazásra kerültek

- 6.1. A jogegységi panasz tanács összetételére és a jogegységi panasz eljárásra vonatkozó, az alkotmányjogi panaszban támadott rendelkezések olyan rendelkezések, amelyeket a támadott Határozat meghozatala és az alapjául szolgáló eljárás lefolytatása, a jogegységi panasz elbírálása során a bíróság szükségszerűen alkalmazott.
- 6.2. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az alkotmányjogi panasz akkor is befogadható, „ha a bírói döntésben nem jelölték meg kifejezetten az indítványozó által támadott jogszabályt, de egyértelmű volt, hogy az ügyben a bíróság döntése az adott jogszabályon alapul (például a hatásköri szabályok esetében).”³ Továbbá a bírósági eljárás során alkalmazott eljárási szabályok vonatkozásában a **3192/2014. (VII.15.) AB** határozat [18] szakaszában az Alkotmánybíróság azt is rögzítette, hogy „olyan eljárási jogi normák is megtámadhatók, melyek ugyan nem közvetlenül az ügyet befejező bírósági döntés alapját képezik, de alkalmazásra kerülve a felek eljárási helyzetét lényegesen befolyásolják”. A **3154/2017. (VI.21.) AB** határozat [8] szakasz szerint például a Bszi. 86. § (3) bekezdés b) pontja szerinti képviselőre vonatkozó szabály ilyen, a bíróság által szükségszerűen alkalmazott és a felek eljárási helyzetét lényegesen befolyásoló rendelkezésnek minősült.
- 6.3. A Bszi. támadott 41/A. § (1) bekezdését a bíróságnak alkalmaznia kellett, mivel azon alapul a támadott Határozatot meghozó, a Határozatot nevükkel jegyző tanács eljárási képessége, mandátuma. A Bszi. 41/A. § (3) bekezdése szabályozza az eljáró tanács döntéshozatalai rendjét, amely a támadott Határozat meghozatala során megkerülhetetlenül alkalmazásra kellett kerüljön. Ezen rendelkezések nyilvánvalóan a támadott Határozat alapjául szolgálnak.
- 6.4. A Bszi. 41/C. § (2),(3) és (6) bekezdései, valamint a 41/D. § (1) és (5) bekezdései a jogegységi panasz eljárás keretét, szabályait, a jogegységi panasz tartalmi követelményeit, a panasz befogadásának, elbírálásának, a jogegységi panasz tanács által hozható döntéseknek a szabályait, a jogegységi hatályú határozat kötelező voltát rögzítik. Ezen rendelkezések alapján történt a támadott Határozat meghozatala, az annak alapjául szolgáló jogegységi panasz eljárás lefolytatása, a panasz elbírálása. Konkrétan ezen rendelkezések alkalmazásával került a **Kúria álláspontja szerint is teljesíthetetlen kérelmet tartalmazó jogegységi panasz** befogadásra, és elbírálásra, valamint került - a jogkérdésben való eltérés, az ügyazonosság fogalmát meghatározó szempontok jogszabályban való rögzítettségének hiányában ellenőrizhetetlenül és megfelelő indokolás nélkül - megállapításra a támadott Határozatban a Kúria közzétett határozataitól jogkérdésben való eltérés. És ezen rendelkezések által biztosított eljárási

³ Az alkotmányjogi panasz kézikönyve, szerk: Bitskey Botond és Török Bernát, HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó Kft., 2015, 276. szakasz

keretben terjeszkedhetett túl a támadott Határozat a jogegységi panaszban foglalt kérelmen és hozhatta meg az eljáró jogegységi panasz tanács úgy a támadott Határozatot, hogy a **döntésével szemben sem annak korlátaira (kérelemhez kötöttség), sem tartalmára (indokolási kötelezettség) vonatkozó garanciális követelmények jogszabályban rögzítetten korlátot nem képeztek.** A támadott eljárási rendelkezések – a fentiekből is következően - Indítványozó eljárási helyzetét lényegesen befolyásolták és vezettek végső soron a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelméhez.

7. A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés szerinti befogadási követelmény

7.1. Az eljáró és a támadott Határozatot meghozó jogegységi panasz tanács létszámának és összetételének alaptörvény-ellenes meghatározása, az eljáró tanács meghatározása alapjául szolgáló támadott rendelkezéseknek a **törvényes bíróhoz való jogot és a bíróság pártatlanságát** sértő volta a támadott Határozat érdemére kiható, alkotmányosságát, illetve annak hiányát érdemben meghatározó tényező. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint is az alkotmányjogi panaszban hivatkozott törvényes bíróhoz való jog sérelme felveti a támadott bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét (**3003/2019. (I.7.) AB** határozat Indokolás [20]; **3076/2020. (III.18.) AB** határozat Indokolás [16] szakasz). Hasonlóképpen a jogegységi panasz eljárásra irányadó szabályoknak a bírósági eljárás tisztességességét garantálni nem képes volta szintén – érdemben – kihatott a támadott Határozatra (ld. különösen

- (i) a kérelmen való túlterjeszkedés,
- (ii) nem teljesíthető kérelem alapján a jogerő áttörése,
- (iii) a jogegységi panasz eljárás kulcsfogalmának a „jogkérdésben való eltérés”, és ezen belül az „ügyazonosság” fogalmának jogszabályban rögzített szempontok szerinti meghatározottságának hiánya,
- (iv) a jogszabályban rögzített indokolási kötelezettség hiánya).

A jogegységi panasz eljárásban az eljárás minőségét, tisztességességét biztosító garanciák léte, vagy éppenséggel azok hiánya az eljárás eredményeképpen megszülető döntés érdemére kiható körülmény.

7.2. A jogegységi panasz tanács jellege, összetétele meghatározására vonatkozó támadott jogszabályi rendelkezéseknek a **törvényes bíróhoz, valamint a független és pártatlan bírósághoz való jog** tiszteletben tartása szempontjából vizsgált megfelelése alapvető jelentőségű, és eddig az **Alkotmánybíróság által még nem értékelt kérdés.** Hasonlóképpen alapvető jelentőségű és az Alkotmánybíróság által még el nem bírált alkotmányjogi kérdés az, hogy a jogegységi panasz eljárásra vonatkozó eljárásrendnek a Bszi. támadott rendelkezései általi (alul)szabályozása – anélkül, hogy jogalkotó valamely perrendi szabályt általános háttérnormaként rendelt volna a jogegységi panasz eljárásokhoz - megfelel-e a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog követelményeinek. Alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdés az is, hogy milyen garanciális követelményeknek kell megfelelnie egy olyan rendkívüli, a jogerő áttörését lehetővé tevő, negyedfokú, sui generis jogorvoslati eljárásnak, mint a jogegységi panasz eljárás, figyelemmel a jogegységi hatályú határozatok kötelező jellegére is? A tisztességes bírósági eljárás és a jogbiztonság követelményeit teljesíti-e – tekintettel arra is, hogy jogorvoslat a jogegységi panasz tanács döntésével szemben nem áll rendelkezésre – az a szabályozás, amely a jogegységi panaszok elbírálása, jogegységi hatályú határozatok meghozatalának kulcsfogalma, a **jogkérdéstől való eltérés, illetve az ügyazonosság fogalma meghatározását jogszabályban rögzített, világos, kiszámítható és előrelátható szempontok nélkül az eljáró panasz tanács nem számon kérhető döntésére bizza.**

8. Nyilatkozat a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról

8.1. Indítványozó a panaszban szereplő személyes adatai közzétételéhez nem járul hozzá.

II. A Bszi. támadott rendelkezései alaptörvény-ellenességének érdemi indokolása

1. Az Alaptörvény megsértett rendelkezései

- 1.1. Indítványozó álláspontja szerint a Bszi. támadott rendelkezései az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti **tisztességes bírósági eljáráshoz való jogba** ütköznek. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított független és pártatlan bíróság, tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”
- 1.2. Indítványozó tudomással bír arról, hogy nem jogosult az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja, és az Abtv. 32. § (1) bekezdése szerinti, jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálata kezdeményezésére, azonban mivel arra az Alkotmánybíróság bármely eljárása során hivatalból jogosult, rögzíti, hogy álláspontja szerint a Bszi. támadott rendelkezései az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény (továbbiakban: Egyezmény) 6. cikk 1. pontjába (**tisztességes tárgyaláshoz való jog**) ütköznek. Ebből következően a jelen ügyben az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésének, amely értelmében Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját, sérelme is felmerül. Ennek vizsgálatára az Alkotmánybíróság hivatalból jogosult.
- 1.3. E vonatkozásban idézzük az Alkotmánybíróságnak a **61/2011. (VII.13.) AB** határozatát, amelyben rögzítésre került, hogy „Egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje. A pacta sunt servanda elvéből [Alkotmány 7. § (1) bekezdés, Alaptörvény Q. cikk (2)-(3) bekezdés] következően tehát az **Alkotmánybíróságnak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot**, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, "precedens-határozataiból" ez kényszerűen nem következne.”
- 1.4. Ehhez kapcsolódóan hivatkozunk továbbá az Alkotmánybíróságnak a **36/2013. (XII.5.) AB** határozat Indokolásának [28] szakaszában rögzítettekre, amely szerint „Abban az esetben, ha egy adott hazai jogszabály azonos tartalmú az Egyezményben, vagy annak valamelyik kiegészítő jegyzőkönyvében foglalt joggal, vagy ha e jog biztosítására irányuló kötelezettség teljesítését szolgálja, az Alaptörvény Q) cikkéből az is következik, hogy az **Alkotmánybíróságnak tartózkodnia kell** az adott jogszabály (vagy jogszabályi rendelkezés) olyan értelmezésétől, amelynek elkerülhetetlen következménye a vállalt nemzetközi jogi kötelezettség megsértése és Magyarország sorozatos elmarasztalása lenne a Bíróság előtt.”
- 1.5. Az Indítványozó tudomással bír arról is, hogy alkotmányjogi panaszában a jogállamiság, azon belül a jogbiztonság követelményére megsértett alaptörvényi rendelkezésként nem hivatkozhat, azonban – szintén az Alkotmánybíróság hivatalbóli eljárásának lehetőségére tekintettel – szükségesnek tartja rögzíteni, hogy a Bszi. támadott rendelkezései közül a jogegységi panasz eljárás szabályaira vonatkozó rendelkezések – amelyekből következik az eljárás alulszabályozottsága, az előrelátható és kiszámítható jogalkalmazás akadályozottsága -, a tisztességes bírósági eljárás követelményeinek sérelme mellett a jogbiztonságnak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiságból fakadó követelményét is sértik.

2. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének lényege, a Bszi. támadott rendelkezései alaptörvény-ellenességének indokolása

- 2.1. A Bszi. 41/A. § (1) és (3) bekezdése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti **tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot**, azon belül is különösen a **törvényes bíróhoz való jogot** és a **bíróság függetlenségének és pártatlanságának követelményét**.
- 2.1.1. A Bszi. 41/A. § (1) bekezdése értelmében „A jogegységi panaszt a jogegységi panasz tanács bírálja el. A jogegységi panasz tanácsot a Kúria elnöke vagy elnökhelyettese vezeti. A jogegységi panasz tanács az elnökből és további legalább 8 tagból áll, a tagokat az elnök a Kúria kollégiumaiból jelöli ki úgy, hogy minden kollégiumból legalább 1-1 tagot ki kell jelölni.” A (3) bekezdés értelmében pedig „A jogegységi panasz tanács a határozatát zárt tanácskozás

után szavazással, tartózkodó szavazat nélkül, egyszerű szótöbbséggel hozza meg. A jogegységi panasz tanács tagja a többségi határozattól eltérő álláspontját a határozat indokolásához csatolhatja.”

- 2.1.2. Indítványozó alapjogi sérelme a Bszi. 41/A. § (1) bekezdése vonatkozásában abban áll, hogy a támadott rendelkezés szerint a **Kúria elnöke**, aki egyben a jogegységi panasz tanács tagja és vezetője is, **határozza meg a jogegységi panasz tanács összetételét és létszámát**. A jogegységi panasz tanács összetételének és létszámának megállapítása során a Kúria elnöke széleskörű mérlegelési joggal bír, amelyet a Bszi. támadott rendelkezése csak annyiban korlátoz, hogy a tanács tagjai a Kúria kollégiumaiból kerülhetnek ki és minden kollégiumból legalább 1-1 tagot kell jelölni, valamint legalább 9 tagból kell álljon a tanács. A Kúria elnöke a támadott rendelkezés szerint szabadon választhat tagokat a Kúria kollégiumaiból és korlátlanul bővítheti a jogegységi panasz tanács létszámát. A Kúria elnökének eljárása során az igazgatási és a bírói funkciók is keverednek. A Kúria elnökének biztosított széles mérlegelési jogkör a jogegységi panasz tanács összetételének, létszámának megállapításában sérti Indítványozó törvényes bíróhoz való jogát, valamint a bíróság pártatlansága követelményének sérelmét is eredményezi.
- 2.1.3. Erre tekintettel támadja Indítványozó a 41/A. § (3) bekezdését, amely úgy szól, hogy a tanács egyszerű szótöbbséggel, tartózkodó szavazat nélkül hozza meg a határozatát, mert az egyszerű szótöbbséggel – tartózkodás nélkül - történő határozathozatali módból adódóan a **jogegységi panasz tanács tagjainak bővítésével befolyásolható lehet a tanács döntése**. A tanács összetételére vonatkozó rendelkezések szerint a jogegységi panasz tanács akár úgy is bővíthető, hogy abban túlsúlyba kerülnek a jogegységi panasz eljárás tárgya szerinti jogkérdéssel érintett kollégium bíráihoz képest, a Kúrián működő egyéb kollégiumok bírái. Vagyis **például egy polgári jogi jogkérdésben a Kúria elnökének szabad belátására bízva** a Bszi. támadott rendelkezése, hogy a jogegységi hatályú határozatot meghozó tanácsban a **közigazgatási és/vagy a büntető kollégium bírái legyenek-e túlsúlyban**. Ehhez képest az előzetes döntéshozatali indítvány elbírálása során a Bszi. 35. §-a szerint „A jogegységi panasz tanács dönthet úgy, hogy az ügyet az érintett kollégium kúriai bíró tagjaival kiegészülve tárgyalja vagy a Kúria teljes ülése elé utalja.”
- 2.1.4. A Bszi. támadott rendelkezései ahelyett, hogy a jogegységi panasz tanács összetétele és létszáma megállapításához konkrét szempontokat adnának, a Kúria elnökének diszkrecionális jogkörébe utalják ezt a kérdést, amelynek eredményeképpen a **jogegységi panasz tanács összetétele és létszáma nem egy világos, jogszabályban előre meghatározott objektív szempontrendszer alkalmazásával kerül megállapításra, hanem a Kúria elnökének döntésén múlik**, amely döntés módosítása vonatkozásában sem állnak rendelkezésre biztosítékok. Ez pedig sérti Indítványozó törvényes bíróhoz való jogát és a pártatlanság követelményét.
- 2.1.5. Bár a Kúria ügyelosztási rendje 2022. január 1. napjától hatályosan rögzíti az I. és II. jogegységi panasz tanácsok tagjait, azonban az ügyelosztási rend semmilyen rendelkezést nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az adott létszám és összetétel milyen szempontok szerint került meghatározásra. Továbbá a Kúria ügyelosztási rendjét is a Kúria elnöke határozza meg, a Bírói Tanácsnak és a kollégiumoknak csak véleményezési joga van. Vagyis a jogegységi panasz tanácsok tagjainak, létszámának a Kúria elnöke által az ügyelosztási rendben való rögzítése pusztán formalitás, nem változtat azon a tényen, hogy a tanács összetételének és létszámának meghatározása a Kúria elnökének széleskörű diszkrecionális jogkörébe tartozik. Sőt a jelenleg hatályos ügyelosztási rend jogegységi panasz tanácsokra vonatkozó VII.1.1. pontjának második bekezdése - amely úgy rendelkezik, hogy „Az ügyelosztás módját 2022. január 1. napjától a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell oly módon, hogy az átosztásnál a folyamatban lévő ügy előadó bírójának személye az irányadó.”, vagyis amely már folyamatban lévő ügyek eljáró tanácsainak összetételén változtat- nyilvánvaló megtestesülése a Kúria elnökének a Bszi. támadott rendelkezései által juttatott széleskörű döntési mozgástérnek, amely mind a törvényes bíróhoz való jog, mind a pártatlanság követelménye tekintetében jelentős aggályokat vet fel.
- 2.1.6. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog magában foglalja a törvény által felállított bírósághoz való jogot. Így a törvényes bíróhoz való jog a tisztességes eljárás egyik részjogositványa. Az Alkotmánybíróság a törvényes bíróhoz való jog tartalma tekintetében követelményként rögzítette, hogy „**a bíró és az ügy egymáshoz rendelése alkotmányosan csak előre meghatározott, általános szabályok alkalmazásával objektív alapokon történhet**.” Az Alkotmánybíróság az eljáró bíróságnak az OBH elnöke saját

mérlegelésén alapuló kijelölését - az Alaptörvénynek a tisztességes eljárás követelményét megfogalmazó XXVIII. cikke (1) bekezdéséből következő, a **törvényes bíróhoz való jog sérelmét megvalósítóként értékelte**, mivel a jogi szabályozás a **pártatlan bíráskodás ún. objektív tesztjének nem felelt meg** – annak ellenére sem, hogy az OBH elnöke több bíróság véleményét is beszerezte döntésének meghozatala előtt. (36/2013. (XII.5.) AB határozat, Indokolás [32] és [34] szakaszok)

2.1.7. A tisztességes bírósági eljárás, és azon belül a törvényes bíróhoz való jog követelményét az Alkotmánybíróság is – a 3003/2019. (I.7.) AB határozat [38] szakaszában rögzítettek értelmében következetes gyakorlata szerint - az Emberi Jogok Európai Bíróságának az Egyezmény 6. cikk 1. pontjára vonatkozó joggyakorlatára hivatkozással értelmezi és határozza meg (36/2013. (XII.5.) AB határozat, Indokolás [41]-[58] szakaszok, 3003/2009. (I.7.) AB határozat Indokolás [38] szakasz és az abban hivatkozott további szakaszok (61/2011. (VII. 13.) AB határozat, ABH 2011, 291, 321; megerősítette: 32/2012. (VII. 4.) AB határozat, Indokolás [41]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [30]; 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [48]; 22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [16]; 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [33]). Ennek megfelelően a törvényes bíróhoz való jog követelményének meghatározása körében Indítványozó is hivatkozik az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: EJEB) gyakorlatára, különösen a **Miracle Europe Kft. kontra Magyarország** ügyben hozott (57774/13. ügyszámú, 2016. január 12-i) ítéletben foglaltakra. Ebben az ügyben a kérelmező azt kifogásolta, hogy az ügyében eljáró bíróságot az OBH elnöke jelölte ki saját mérlegelési körében úgy, hogy az eljáró bíróság kijelölésének szabályai nem voltak kellően világosak. Az EJEB ítéletének [45] szakaszában először is rögzítette, hogy **„a tisztességes eljáráshoz való jog annyira fontos helyet foglal el egy demokratikus társadalomban, hogy semmi nem indokolhatja a 6. cikk 1. bekezdésének korlátozó értelmezését** (lásd: Perez kontra Franciaország [GC], 47287/99. sz., 64. §, ECHR 20041).”

2.1.8. A törvény által felállított bíróság követelményének tartalmát az EJEB az alábbiak szerint értelmezte:

„47. Az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdése értelmében a bíróságnak minden esetben „törvény által felállított”-nak kell lennie. A kifejezés mögött a jogállamiság elve húzódik meg, amely az Egyezmény és annak Kiegészítő Jegyzőkönyvei által létrehozott jogvédelmi rendszer részét képezi (lásd pl.: Jorgic kontra Németország, 74613/01. sz., 64. §, ECHR 2007-III).”

„48. Az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdése alkalmazásában a „törvény” **nem csak a bírósági szervek létrehozását és illetékességét szabályozó jogszabályokat jelenti** (lásd többek között: Lavents kontra Lettország, 58442/00. sz., 114. §, 2002. november 28.), hanem minden olyan rendelkezést a hazai jogban, amely megsértése szabálytalanná tenné egy vagy több bíró közreműködését egy ügy tárgyalásában (lásd: Gorguiladze kontra Grúzia, 4313/04. sz., 68. §, 2009. október 20.; és Pandjikidze és mások kontra Grúzia, 30323/02. sz., 104. §, 2009. október 27.). Ilyen rendelkezések például azok, amelyek a bírósági tanács tagjainak függetlenségét, a hivatali idő hosszát, a pártatlanságot és az eljárási garanciák meglétét szabályozzák (lásd pl.: Coeme és mások, a hivatkozást lásd fentebb, 99. §; és Gurov kontra Moldova, 36455/02. sz., 36. §, 2006. július 11).”

„49. Más szóval a „törvény által felállított” kifejezés nem csak egy bíróság létének jogi alapjaira vonatkozik, hanem arra is, hogy a bíróságnak minden esetben meg kell felelnie a rá (lásd: Sokurenko és Strygun kontra Ukrajna, 29458/04. és 29465/04. sz., 24. §, 2006. július 20.) és a tanács összetételére vonatkozó konkrét szabályoknak (lásd: Buscarini kontra San Marino (dec.), 31657/96. sz., 2000. május 4.).”

„51. A Bíróság megjegyzi továbbá, hogy ítélezési gyakorlata szerint az Egyezmény 6. cikke szerinti „törvény által felállított” kifejezés azt hivatott biztosítani, hogy **„egy demokratikus társadalomban a bírósági szervezet nem a végrehajtó hatalom mérlegelésétől függ, hanem az Országgyűléstől származó törvények szabályozzák”** (lásd: Zand kontra Ausztria, 7360/76. sz., a Bizottság 1978. október 12-i jelentése, Decisions and Reports (DR) 15, 70-80. o).”

2.1.9. A tisztességes tárgyaláshoz való jogon belül a független és pártatlan bírósághoz való jog vonatkozásában az EJEB rögzítette, hogy:

„53. Annak megállapításához, hogy egy bíróság függetlennek tekinthető-e a 6. cikk 1. bekezdésének értelmében, figyelembe kell venni többek között a **tagjai kiválasztásának módját**, a tagok hivatali idejét, a **külső nyomás elleni garanciák meglétét**, és annak a kérdését, hogy a **testület függetlennek látszik-e** (lásd: Findlay kontra Egyesült Királyság, 1997. február 25., 73. §, Reports 1997-1; és Brtidnicka és mások kontra Lengyelország,

54723/00. sz., 38. §, ECHR 2005-11). Ez utóbbival kapcsolatban nem kevesebb a tét, mint hogy a bíróságok egy demokratikus társadalomban bizalmat kell, hogy keltsenek a nyilvánosságban és az eljárásban érintett felekben. Annak eldöntésében, hogy jogosak-e az aggályok egy konkrét bíróság függetlenségével vagy pártatlanságával kapcsolatban, az eljárásban érintett felek álláspontja fontos, de nem döntő jelentőségű. Döntő jelentősége annak van, hogy a felek kétségeit objektív alapon igazolni lehet-e (lásd többek között: Morris kontra Egyesült Királyság, 38784/97. sz., 58. §, ECHR 2002-1; és Miroshnik kontra Ukrajna, 75804/01. sz., 61. §, 2008. november 27., további referenciákkal). E tekintetben még a látszatnak is lehet bizonyos jelentősége, vagyis „nem csak igazságot kell szolgáltatni, hanem úgy is kell látszania, hogy igazságot szolgáltatnak (lásd: De Cubber kontra Belgium, 1984. október 26., 26. §, A. sorozat, 68. sz.).”

„54. Ezenkívül általános szabályként a pártatlanság az előítélet és elfogultság hiányát is jelenti. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a 6. cikk 1. bekezdése szerinti pártatlansági követelménynek való megfelelést a következőkkel kell eldönteni: (i) szubjektív teszt, amely során figyelembe kell venni az adott bíró személyes meggyőződését és viselkedését, vagyis hogy a bírónak volt-e bármilyen személyes előítélete vagy elfogultsága az adott ügyben; és (ii) objektív teszt, vagyis meg kell róla bizonyosodni, hogy a bíróság, illetve egyéb szempontok mellett annak összetétele megfelelő garanciát nyújtott-e ahhoz, hogy kizárható legyen minden jogos kétely a pártatlanságát illetően (lásd többek között: Fey kontra Ausztria, 1993. február 24., 28–30. §, A. sorozat, 255. szám; és Wettstein kontra Svájc, 33958/96. sz., 42. §, ECHR 2000-XII).”

„56. Végül, a függetlenség és az objektív pártatlanság fogalmak szorosan kapcsolódnak egymáshoz, így a körülményektől függően együttesen kell őket vizsgálni (lásd: Sacilor-Lormines kontra Franciaország, 65411/01. sz., 62. §, ECHR 2006-XIII).”

2.1.10. Az OBH elnökének az eljáró bíróság kijelölésére vonatkozó mérlegelési jogát értékelve az EJEB elsőként azt hangsúlyozta, hogy

„57. [...] a jogállamiság szempontjából alapvető fontosságú bírói függetlenség és jogbiztonság megköveteli a **különösen világos szabályok alkalmazását** minden egyes ügyben, világos garanciákat az objektivitás és átláthatóság biztosítására, valamint mindenek előtt azt, hogy az **önkényességnek még a látszatát is elkerüljék az eljáró bírák konkrét ügyekben történő kijelölésekor** (lásd: Iwanczuk kontra Lengyelország (dec.), 39279/05. sz., 2009. november 17.; és DMD GROUP, a.s., hivatkozását lásd fentebb, 66. §).”

„58. A Bíróság szerint ott, ahol mérlegelésen alapul az ügyelosztás abban az értelemben, hogy annak módozatait a törvény nem írja elő, az ilyen helyzet veszélybe sodorja a pártatlanság látszatát, ugyanis találgatásokat indíthat meg arról, hogy egyes politikai vagy más érdekcsoportok milyen befolyással lehetnek a kijelölt bíróságra vagy az eljáró bíróra, még akkor is, ha az eljáró bíró kijelölése az adott ügyben átlátható szempontok szerint történt. Az adott ügyben eljáró egyes bírók, illetve tanács előzetes meghatározásának rendje egy bíróságon belül, vagyis az általános és objektív alapelven nyugvó rend alkalmazása kulcsfontosságú az egyértelműséghez, átláthatóságához és a bírói függetlenséghez és pártatlansághoz. Az eljáró bíróság kijelölésekor van tere a mérlegelésnek, amellyel vissza lehet élni: például nyomást lehet gyakorolni a bírókra azzal, hogy túlterhelik őket ügyekkel, vagy éppen csak jelentéktelen ügyeket rendelnek hozzájuk. Arról is gondoskodhat, hogy egyes politikailag érzékeny ügyek bizonyos bírókhoz kerüljenek, vagy bizonyos bírókhoz ne kerüljenek. A Bíróság ezért egyetért az Alkotmánybíróság véleményével, miszerint:

„egy, az általános illetékességi szabályok szerint eljáró bíróság helyett egy adott ügycsoport ügyeinek egy másik bíróság illetékességébe történő áthelyezése csak abban az esetben egyeztethető össze az Egyezményvel, ha annak anyagi jogi és eljárásjogi szabályait, illetve előfeltételeit átlátható, előre rögzített, világos, objektív paraméterek felhasználásával rögzíti a törvényhozó, amely nem (vagy csak minimálisan) hagy teret a diszkrecionális jogkörnek, és ahol a tényleges döntés meghozatala a független, pártatlan bírósági rendszer saját intézményei révén történhet.”

2.1.11. Az EJEB annak megállapítása körében, hogy az ügyet nem „törvény által felállított bíróság” tárgyalta, és ezért sérült az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdése, figyelemmel volt annak a személynek a bírósági szervezetrendszerben, és a kijelölt bíróságok viszonylatában fennálló eljárási státuszára, aki döntött az eljáró bíróság kijelöléséről, továbbá arra, hogy semmilyen kritériumot nem határoztak meg az áthelyezendő egyedi ügyek kiválasztásához, hanem az OBH elnökének a mérlegelésére bízta azt, hogy a jogosult bíróságok közül melyiket választja ki eljáró bíróságnak. Az EJEB szerint

„63. [...] az ügyáthelyezés diszkrecionális jellege abban nyilvánult meg, hogy nem voltak ellenőrizhetők az áthelyezett ügyek kiválasztásának okai és szempontjai. A helyzet végső soron alkalmas volt arra, hogy a függetlenség és pártatlanság hiányának látszatát keltse, és nem biztosította azt az előreláthatóságot és bizonyosságot, amely ahhoz kell, hogy egy bíróság „törvény által felállított” bíróságnak minősüljön.”

- 2.1.12. Az Alkotmánybíróság a **3003/2019. (I.7.) AB** határozatban az EJEB fent hivatkozott ítéletében foglaltakat indokolásának részeként akként összegezte, hogy „... az eljáró bíró kiválasztásának, illetve az ügyelosztási rend elveinek és egyéb törvényi szempontjainak mindig ellenőrizhetőnek kell lennie. Ellenkező esetben a szabályozás felvetheti, hogy a függetlenség és pártatlanság hiányának látszatát keltse, és hogy nem biztosítja azt az előreláthatóságot és bizonyosságot, amely ahhoz kell, hogy egy bíróság "törvény által felállított" bíróságnak minősüljön. [Miracle Europe Kft. kontra Magyarország (57774/13.), 2016. január 12., 63. bekezdés]. Az EJEB hangsúlyozta azt is, hogy az eljáráshoz kapcsolódó fenti hibákat nem lehet kijavítani a későbbi fellebbezéssel, illetve felülvizsgálattal [Miracle Europe Kft. kontra Magyarország (57774/13.), 2016. január 12., 63. bekezdés]. ([43] szakasz)
- 2.1.13. Az EJEB részletesen hivatkozott ítéletében foglaltakat a jogegységi panasz tanács összetételének és létszámának meghatározására vonatkozó, támadott jogszabályi rendelkezésekre vonatkoztatva arra a kérdésre, hogy törvényes-e az eljáró jogegységi panasz tanács összetételének és létszámának meghatározása, az a válasz adható, hogy a Bszi. támadott jogszabályi rendelkezései a jogegységi panasz tanács megállapítása körében nem adnak világos szabályokat az objektivitás és átláthatóság biztosításához, amely a bíróság pártatlanságának látszatát veszélyezteti. Továbbá azáltal, hogy a jogegységi panasz tanács összetétele és létszáma meghatározásának szempontjai – a minimális létszámon és azon túl, hogy a Kúria kollégiumának tagjai közül választhatók tagok a tanácsba - nem ellenőrizhetőek, a Kúria elnökének széleskörű mérlegelési lehetősége van a tanács meghatározásában, a támadott jogszabályi rendelkezések nem tudják biztosítani azt az EJEB ítéletében megkövetelt előreláthatóságot és bizonyosságot, amely ahhoz kell, hogy a **jogegységi panasz tanács törvény által felállított bíróságnak minősüljön**, ugyanakkor alkalmasak arra, hogy a függetlenség és pártatlanság hiányának látszatát keltsék. Ebből következően Indítványozó álláspontja szerint a Bszi. 41/A. § (1) és (3) bekezdéseinek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti törvényes bíróhoz való jogot és a független és pártatlan bíróság követelményét sértő volta miatti alaptörvény-ellenessége egyértelműen megállapítható.
- 2.1.14. A - Miracle kontra Magyarország ügyben hivatkozott - **DMD GROUP a.s. kontra Szlovákia** (19334/03. számú, 2010. október 5-i ítélet) ügyben, amely az azonos bíróságon belüli ügyelosztásról hozott döntés Egyezményvel való összhangját vizsgálta, az EJEB értékelése során figyelemmel volt arra, hogy az ügyelosztási rendet meghatározó, és az ügyelosztási rend alapján az ügyet átszignáló bíró maga is részt vett a kérelmező ügyének elbírálásában. Az EJEB megítélése szerint az ilyen helyzetekben a bírói függetlenség és a jogállamiságból következő jogbiztonság követelményének a kiemelkedő jelentősége az alkalmazandó szabályok különös egyértelműségét valamint az objektivitás és átláthatóság biztosításának egyértelmű garanciáit követeli meg, és mindennek felett azt, hogy az egyes ügyeknek a bírókra történő elosztásában az önkényességnek még a látszatát is elkerüljék (65-66. §-ok). Az EJEB az ügyelosztásra vonatkozó szabályok vonatkozásában rögzítette, hogy azok messze nem voltak kimerítőek és jelentős mozgásteret hagytak az adott bíróság elnökének. Ezt támasztotta alá a kérdéses ügyben az ügyelosztási rend adott éven belüli többszöri módosítása, valamint az, hogy a módosítások vonatkozásában nem voltak specifikus biztosítékok (68 §). Az EJEB ezen ítéletéből is az látható, hogy a törvény által felállított bíróság fogalma szerinti, a bíróságokra vonatkozó szabályoknak objektív, transzparens, előre meghatározott szempontokat kell tartalmaznia.
- 2.1.15. Álláspontunk alátámasztására hivatkozunk továbbá az EUB C-585/18, C-624/18 és C-625/18 számú egyesített ügyekben, előzetes döntéshozatali eljárás keretében 2019. november 19-én hozott ítéletében (EU:C:2019:982) foglaltakra. Az EU Bíróság az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke – amely rögzíti azt is, hogy „Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja.” – értelmezése körében – az EJEB-nek az Egyezmény 6. cikk 1. pontja vonatkozásában kialakított joggyakorlatára hivatkozással – megállapította, hogy a „... függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen, ami a fórum összetételét, a kinevezést, a megbízás időtartamát, valamint az elfoglaltsági okokat, a kizárási okokat és a tagok elmozdítását illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják

minden, az említett fórum külső tényezők általi befolyásolhatóságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását (2018. július 25-i Minister for Justice and Equality [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai] ítélet, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2019. június 24-i Bizottság kontra Lengyelország [A legfelsőbb bíróság függetlensége] ítélet, C-619/18, EU:C:2019:531, 74. pont).” (123. szakasz)

2.1.16. Hangsúlyosan hivatkozunk végül arra, hogy a Bszi. hatályos szabályozása alapján a Kúria elnöke által felállított és a konkrét ügyben eljáró tanács azért sem tekinthető „törvényes bírónak”, mert abban **kisebbségben voltak a polgári ügyszak bírái**. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet meghatározni, az egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása mellett lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes [6/1998. (III.11.) AB határozat ABH 1998, 91, 95]. Álláspontunk szerint nem lehet tisztességes az az eljárás, amelynek tárgyát egy biztosítási szerződési jogi kérdés képezi, és amelynek elbírálói körében egyértelmű kisebbségben vannak a polgári ügyszak bírái (és többségben a közigazgatási ügyszak, a büntető ügyszak, valamint a munkajogi terület bírái), azaz a tanács összetételének meghatározása során a Kúria elnöke – megsértve a Bszi. 10. § (3) bekezdésének d) és e) pontját - nem volt figyelemmel a

- (i) az egyes bírák különös szakértelmére, és
- (ii) az ügy tárgya szerinti szakosodásra.

2.2. A Bszi. 41/C. § (2), (3) és (6) bekezdései, valamint a 41/D. § (1) bekezdése, mint a jogegységi panasz eljárásra irányadó eljárásrendet kijelölő szabályok a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét eredményezik.

2.2.1. A Bszi. 41/C. § (2), (3) és (6) bekezdései, valamint a 41/D. § (1) bekezdése, mint a jogegységi panasz eljárásra, ezen belül különösen a panasz tartalmi elemeire, a panasz befogadására, az ügyazonosság megállapítására, a panasz elbírálására, a Kúria döntésére, vonatkozó rendelkezéseknek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot sértő voltából adódó jogsérelem abból fakad, hogy a támadott rendelkezések által meghatározottan a **jogegységi panasz eljárás alulszabályozott**. A Bszi. támadott rendelkezései az egyes ügyekben eljáró jogegységi panasz tanács számára lehetővé teszik, hogy mindazon, a jogegységi panasz eljárás során felmerülő kérdésben, amelyre vonatkozóan a Bszi. rendelkezést nem tartalmaz, illetve nem rendel a Pp. (néhány) rendelkezésének alkalmazását, akár úgyszerűen eltérően járjon el, anélkül, hogy erről végső jogorvoslati fórumként számot kellene adnia. A jogegységi panasz eljárás alulszabályozottsága egyben a jogegységi panaszt elbíráló bíróság számára tág, az **önkényesség kockázatát magában rejtő mozgásteret, döntési lehetőséget biztosít**.

2.2.2. Azáltal, hogy a Bszi. támadott rendelkezései az eljáró jogegységi panasz tanács döntésének korlátjaként nem rendelkeznek arról, hogy a jogegységi panasz kérelem keretein belül jár el a jogegységi panasz tanács (mint ahogyan ezt a Pp. 342. § teszi „Az érdemi döntés korlátai” cím alatt), az eljáró panasz tanács diszkrecionális döntésére bízzák, hogy a jogegységi panasz eljárás a kérelem (a jogegységi panasz indítvány) alapján vagy hivatalból zajlik-e.

2.2.3. Indítványozó esetében a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a támadott Határozatban a jogegységi panasz előterjesztőjének felelősségét, a jogegységi panasz kérelemmel szembeni követelményeket a korábbi gyakorlatától eltérően értékelte és a kérelemhez kötöttség elvét figyelmen kívül hagyva járt el. A támadott Határozat [67] szakaszában a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa rögzítette, hogy **„a felperes részbeni hatályon kívül helyezés iránti kérelme nem volt teljesíthető, figyelemmel arra, hogy a jogerős ítéleti rendelkezés jogkérdésenként nem tartható hatályában.**” Azonban minden jogszabályi alapot nélkülözően, ezáltal önkényesen akként foglalt állást, hogy *„Mindazonáltal a nem kellő pontossággal megfogalmazott kérelem tartalma szerint megállapítható volt, hogy a felperes célja a jogerős kúriai ítélet hatályon kívül helyezése volt, erre figyelemmel a jogegységi panasz határozat meghozatalának nem volt akadálya.*” Tette ezt úgy az eljáró bírói tanács, hogy saját korábbi gyakorlatában és a jogi szakirodalomban rögzített álláspontjától is eltért.

- 2.2.4. A Jpe.II.60.025/2021/14. számú (adatvédelmi) ügyben hozott jogegységi panaszdöntés [56] szakasza szerint ugyanis „A jogegységi panasz eljárás célja a jogegység biztosítása, de ezt a Kúria – a már kifejtettek szerint – nem elvont jogértelmezéssel, hanem jogorvoslati jelleggel, **csak a panaszos által megjelölt határozatok keretei között végezheti el.** Ezért a Jogegységi Panasz Tanács – a panaszos elvárásával szemben – nem értelmezhetette a kérelemtől elszakadva azt, hogy hogyan kell eljárniuk az indokolásra köteles jogalkalmazóknak, illetve hogy miként kell értelmezni a GDPR 5. cikkében foglaltakat. Hasonlóképpen nem vizsgálható a panasz eljárásban a támadott határozat összhangja más, a panaszos által megjelöltek kívüli határozatokkal, mert ez ellentétben állna a panasz jogorvoslati jellegével. A jogegység biztosítása továbbá nem kizárólag a jogegységi panasz eljárásra tartozik, ezt a feladatot a Kúria elsősorban a felülvizsgálati eljárásokban biztosítja. A Kúria ezért mindössze csak tájékoztatásként utalhat arra, hogy a panaszos által elvárt értelmezés egyéb határozatokból felismerhető.”
- 2.2.5. Patyi András: A jogegységipanasz-eljárások gyakorlatának néhány alapkérdése című tanulmányában kiemelte, hogy „Nagyon fontos eleme a Kúria kialakult gyakorlatának, és a Kúria számos határozatában kifejtette, hogy a jogkérdésben történő eltérés tényét nem elég pusztán megemlíteni. A panaszt benyújtó féltől ugyanis elvárható, hogy a jogkérdésben történő eltérés lényegét, elvi alapjait feltárja, ütköztesse egymással az összehasonlított határozatok jogértelmezését, érvelési hátterét. Ennek hiányában a Kúriának nincs lehetősége érdemben elbírálni a panaszt. A jogegységipanasz-eljárás korábban már említett objektív jogvédelmi jellege **nem alakítja át az eljárást hivatalbólivá, azaz az eljárás alapja a fél megfelelő kérelme, a Kúria nem hivatalból keresi meg és ütközteti az eltérő jogértelmezési tételeket.**”⁴
- 2.2.6. A Kúria elnöke, „A tisztességes eljáráshoz való jog bírósági aspektusból” című, a Kúriai Döntések 2022/4. számában a Fórum rovatban megjelent szakcikkében⁵ a jogegységi eljárás és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog viszonya kapcsán úgy fogalmazott, hogy „Fontos kiemelni – mivel ez még a hagyományos processzuális felfogás mellett is része a tisztességes eljáráshoz való jognak –, hogy a jogegységesítés nem a felek feje fölött történik, így nem fenyeget az a veszély, hogy a jogegység a bíróságok belügyévé válna. A korlátozott precedensrendszer persze nemcsak eljárási szempontból került a felek kezébe, hanem tartalmilag is. Ugyanis ettől kezdve a feleknek kell a többi bíróság, végső soron a Kúria elé tárniuk és meggyőzően bemutatniuk, miért van szükség a jogegységet biztosító felülvizsgálati vagy panaszdöntésre. A felek érdekében működik a rendszer, de a felek és képviselőik felelőssége az is, hogy eredményre vezet-e.”
- 2.2.7. Mivel a jogegységi panasz tanács határozatával szemben nincs jogorvoslat, amennyiben a jogegységi panasz eljárás során felmerülő valamely kérdésre vonatkozóan nincsenek egyértelműen megfogalmazott, jogszabályban rögzített szabályok, a **bíróság bármikor, ellenőrizhetetlenül eloldhatja magát a saját korábbi gyakorlatától** – egy olyan eljárásban, amely a jogegységesítés nevében zajlik. Különösen aggályos ez a jogegységi panasz eljárás olyan fogalmi elemei tekintetében, amelyek befolyásolják jogegységi hatályú határozatok meghozatalát, vagyis azt, hogy milyen irányokban, mely ügyekben történik jogegységesítés.
- 2.2.8. A jogegységi panasz eljárásban a jogkérdéstől való eltérés, illetve az ügyszakosság fogalma nem került **egyértelműen, kiszámíthatóan és előreláthatóan** definiálásra, miként az eljáró jogegységi panasz tanácsnak a Bszi. támadott rendelkezései alapján **nincs indokolási kötelezettsége** arra vonatkozóan, hogy milyen szempontok értékelésével állapítható meg az ügyszakosság, illetve a jogkérdésben való eltérés. Sőt, igazából a jogegységi panasz tanács határozatával szembeni **általános indokolási kötelezettségről sem rendelkeznek** a támadott rendelkezések. A Bszi. mindösszesen a 41/D. § (3) bekezdésében a jogegységi panasz elutasítása esetére rögzíti azt, hogy „az indokolásból ki kell derülnie, hogy az adott jogkérdés

⁴ Patyi András: A jogegységipanasz-eljárások gyakorlatának néhány alapkérdése, Jó kormányzás és büntetőjog, Ünnepi tanulmányok Kis Norbert egyetemi tanár 50. születésnapjára, szerkesztette: Koltay András és Gellér Balázs, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest 2022, 521. oldal

⁵ <https://kuria-birosag.hu/hu/kuriai-dontesek/1-dr-varga-zs-andras-tisztessages-eljarashoz-valo-jog-birosagi-aspektusbol>

- vonatkozásában a korábban közzétett és a megtámadott határozat között miért nem volt eltérés.”
- 2.2.9. A támadott rendelkezések szerinti alulszabályozott, ellenőrizhetetlen és ezáltal az önkényes jogalkalmazás veszélyét ki nem záró eljárási rend nyilvánvalóan nem felel meg a tisztességes eljárás követelményeinek. Valamint nem teljesíti egy rendkívüli, negyedfokú, a jogerő áttörésére lehetőséget adó eljárással szemben támasztott garanciális követelményeket. Indítványozónak ugyanis jogséremlme adódóik abból is, hogy a támadott Határozat az alapul fekvő eljárásban az Indítványozóra hátrányos módon törte át a jogerőt. E vonatkozásban rögzítjük, hogy a jogegységi határozatnak – szemben a jogegységi hatályú határozattal – a Bszi. 41. §-a értelmében főszabály szerint a felekre és a terheltre kiterjedő hatálya nincs, vagyis a jogerőt nem töri át.
- 2.2.10. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet meghatározni, az egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása mellett lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes [6/1998. (III.11.) AB határozat ABH 1998, 91, 95].
- 2.2.11. Az Alkotmánybíróság a **7/2013. (III.1.) AB** határozatban (Indokolás [31] az EJEB-nek az Egyezmény 6. cikk 1. pontjára vonatkozó joggyakorlatából idézte azt, hogy az EJEB „kiindulópontja az, hogy a bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrésztől erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét. (Taxquet kontra Belgium, 926/05.; 2010. november 16.; § 90.; legutóbb megerősítve: Shala kontra Norvégia, 15620/09.; 2012. július 10.; § 29.)”
- 2.2.12. **20/2017. (VII.18.) AB** határozatában az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy „A bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel.” (Indokolás [23] szakasz)
- 2.2.13. Ebből következően a bírósági jogalkalmazásnak, így a Kúria jogegységet előmozdító tevékenységének is a bíróság, jelen esetben a **Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa függetlenségének alkotmányos biztosítéka a törvényeknek való alávetettsége**. Mivel pedig a támadott jogszabályi rendelkezések által meghatározott eljárási rend alapján a jogegységi panasz eljárás törvényeknek való alávetettsége nem teljesül maradéktalanul, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme állapítható meg. A Kúria elnöke is - fent hivatkozott szakcikkében – akként foglalt állást, hogy „...a tisztességes eljáráshoz való jog lényege szerint korlátozza a jogalkotót az eljárási szabályok önkényes kialakításában”⁶
- 2.2.14. Az Alkotmánybíróság által a **9/1992. (I.30.) AB** határozatban rögzítettek szerint „A jogerő intézménye, alaki és anyagi jogerőként való pontos meghatározottsága a jogállamiság részeként alkotmányos követelmény. Az Alkotmánynak megfelelően biztosított jogorvoslati lehetőségek mellett beállott jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja. A jogerős határozatok megváltoztathatlanságához és irányadó voltához alapvető alkotmányos érdek fűződik. A jogállamiság lényeges eleme, hogy a törvénynek egyértelműen meg kell határozni, mikor támadható meg egy bírósági határozat rendes fellebbezési jogorvoslattal, illetve, hogy a jogerőssé vált határozat megtámadására milyen feltételek alapján van lehetőség, s hogy mikor következik be az az állapot, amikor a jogerős határozat már semmiféle jogorvoslattal nem támadható(...) **A jogerő áttörésének szükséges (de nem**

⁶ Dr. Varga Zs. András – A tisztességes eljáráshoz való jog bírósági aspektusból, <https://kuria-birosag.hu/hu/kuriai-dontesek/1-dr-varga-zs-andras-tisztessages-eljarashoz-valo-jog-birosagi-aspektusbol>

elégseges) alkotmányossági feltétele, hogy ismérveit törvény pontosan meghatározza, s így kiszámítható legyen."

- 2.2.15. Az Európa Tanácsnak az Egyezmény 6. cikk 1. pontjának gyakorlatát összegző iránymutatása⁷ szerint a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogot a jogállamiság fényében kell értelmezni, aminek pedig alapvető aspektusa a jogbiztonság követelménye, amely **védi a jogerős döntések véglegességét** (223. szakasz) A jogerős döntések véglegessége, res iudicata volta polgári ügyekben az Egyezmény 6. cikk 1. pontja szerinti tisztességes tárgyaláshoz való jog lényeges eleme (Grazuleviciute kontra Litvánia, 53176/17, 2021. december 14-i ítélet, § 74). Egy jogerős határozat akkor kérdőjelezhető meg, amennyiben azt lényeges és kényszerítő körülmények, mint például alapvető hibák, téves bírói döntések, teszik szükségessé (226. szakasz; Gudmundur Andri Ástráðsson kontra Izland (26374/18. számú, 2020. december 1-jei ítélet, §238) Ebből következően a jogegységi panasz eljárással szemben – hasonlóképpen a felülvizsgálati eljáráshoz – is a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból és a jogbiztonság elvéből eredő garanciális követelmény, hogy a törvényben megfelelően szabályozott legyen, mivel csak így biztosítható az, hogy **olyan ügyekben kerülhessen csak sor negyedfokú fórumként a jogerő áttörésére, amelyek a jogegység biztosítása szempontjából - ellenőrizhető és előre világosan meghatározott szempontrendszer alapján – alapvető hibában szenvednek.** A támadott rendelkezések szerinti szabályozás ezt nem biztosítja, így az ennek okán is sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot.
- 2.2.16. Patyi András már hivatkozott tanulmányában azt írja, hogy „Korábbi tanulmányomban már összefoglaltam azokat a tartalmi feltételeket, amelyeket a Kúriának figyelembe kell vennie, amikor a jogkérdésben történő eltéréssel kapcsolatban dönt. Most a Kúria gyakorlatában kialakult szempontok áttekintésére koncentrálok. Ehhez elsősorban a jogegység és az ügyazonosság fogalmának meghatározása szükséges, mert **egyrészt a törvény szövegszerűen nem tartalmazza a jogegység fogalmát, így azt sem, hogy mit jelent annak megsértése, másrészt az ügyazonosság fogalmát sem vezette be – ezeket a Kúria dolgozta ki az egyes ügyek elbírálása során kialakult gyakorlatában,** ugyanis ahhoz, hogy a jogkérdésben történő eltérést megállapíthassa, szükség van magának az egységes jogalkalmazás tartalmi feltételeinek kidolgozására. A Kúria szerint:

„A Bszi. jogegységi eljárásra és jogegységi panasz eljárásra vonatkozó rendelkezéseiből, annak egyes eseteire vonható le – negatív oldalról – következtetés, amelynek értelmében a jogegység hiányát a korábbi döntéstől való indokolatlan eltérés okozza. A jogegység követelménye tehát sohasem absztrakt, hanem mindig konkrét ügyekhez, jogértelmezéshez köthető, az csak meghatározott és megjelölt bírói döntések tekintetében merülhet fel. Sem a Bszi., sem más jogszabályok nem rendelkeznek a jogegység alapvető feltételéről, a döntések jogi egybevetetőségéről. A jogegység leggyakrabban anyagi jogi kérdés, mivel azt kell biztosítani, hogy a bíróságok hasonló ügyeket ugyanolyan tartalommal döntsenek el. A jogegység követelményén belül tehát az az elvárás, hogy ugyanazon jogkérdést felvető ügyekben (ügyazonosság) a jogértelmezés is azonos legyen. Ha nincs meg az ügyek közötti azonosság, mert eltérő háttérűek a bírói döntések, akkor sem jogilag, sem tágabb értelemben nem értelmezhető a jogegység”.⁸

A jogegység absztrakt fogalmát tehát mindig konkrét ügyekre vonatkoztatva lehet értelmezni, de ennek során is az (állítólagosan) eltérő határozatokban megjelenő elvi tartalmak és a jogértelmezés részletes feltárása segítségével. Jogkérdésben való eltéréstről tehát akkor beszélhetünk, ha a Kúria ugyanazt a jogfogalmat hasonló tényállás esetén eltérő tartalommal értelmezte, vagy ugyanazon jogi fogalomból eltérő döntést vezetett le.

Az ügyazonosság, amellyel kapcsolatban meggyőződésem szerint elsősorban nem az ügyek tényállási azonossága, hanem sokkal inkább az összevetetősége számít, tartalmi szempontjainak meghatározása elengedhetetlen a jogkérdésben való eltéréstről szóló helyes döntés meghozatalához, hiszen a Kúriának azonos tartalmú jogértelmezést azonos vagy

⁷ Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights, Right to a fair trial, (civil limb), Council of Europe/European Court of Human Rights, 2022, updated to 31 December 2021

⁸ Lásd a Jpe.I.60.002/2021/7. számú, a Kúria gyakorlatában is meghatározó jelentőségű, többször hivatkozott határozatot

hasonló tényállással rendelkező esetekben kell végeznie. E fogalom lényeges tartalmát a Kúria szintén a határozataiban fejtette ki:

„Az **ügyazonosság** több tényező által befolyásolt, összetett jogfogalom, amelyet mindig esetről esetre kell vizsgálni. Ha a döntések jogkérdésben való hasonlóságát vizsgálja a Kúria, szigorúan kell venni az összehasonlított bírói döntésekben az alkalmazott anyagi jogszabály egyezőségét (hatály, normatartalom) és a jogértelmezés szempontjából releváns tények azonosságát. A Kúria szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy nincs ügyazonosság eltérő anyagi jogi háttérű, azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kérelmet tartalmazó, vagy azonos anyagi jogi háttér mellett az összehasonlítást lehetetlenné tevő vagy releváns körülményekben jelentősen különböző tényállású ügyek és annak alapján indult jogviták között. Alappal kérdőjelezhető meg az ügyazonosság továbbá az azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kereseti vagy eltérő felülvizsgálati érvelés esetén”.⁹

Ezeket a feltételeket vizsgálja tehát a Kúria, amikor a panaszt érdemben vizsgálja meg. Amint említettem, e **tartalmi szempontok meghatározása nélkülözhetetlen abból a szempontból is, hogy a potenciális jogosultak e feltételek ismeretében minél pontosabb és minőségi érvelést tartalmazó panaszt nyújtsanak be**.¹⁰

2.2.16. Éppen azért sérti a panaszosok tisztességes eljárásához való jogának érvényesülését a Bszi. alkotmányos értelemben megengedhetetlen hiányos szabályozása, hogy a befogadásra alkalmas panaszindítványok szempontjából releváns igazodási pontokat nem törvény, hanem a Kúria kialakulófélben lévő esetjoga határozza meg, márpedig a szerző is elismeri, hogy a „tartalmi szempontok meghatározása nélkülözhetetlen abból a szempontból, hogy a potenciális jogosultak e feltételek ismeretében minél pontosabb és minőségi érvelést tartalmazó panaszt nyújtsanak be”. Amíg a szempontok kialakítása nem tekinthető befejezettnek, s a Kúria hézagpótló jogalkotása nem jut nyugvópontra, addig azok a panaszosok, akiknek a Bszi. novella hatályba lépése és a gyakorlat nyugvópontra jutása közötti időben keletkezik ügye, amely miatt jogegységi panaszindítvánnyal élnek, nem számíthatnak törvényi garanciákra azzal kapcsolatban, hogy panaszuk alkalmas-e a befogadásra, vagy panaszukat a Kúria visszautasítja, mert a korlátozott precedensrendszer korábban nem intézményesített új fenomenjának Bszi. által nem nevesített (még kevésbé meghatározott) jogfogalmait (pl. jogegység, ügyazonosság) nem kellően kidolgozták (még) ahhoz, hogy kiszámítható szempontokat nyújtsanak a befogadásra és érdemi elbírálásra alkalmas panaszok előterjesztéséhez.

2.3. Továbbá alapjogi sérelem adódik a Bszi. 41/D. § (5) bekezdése kapcsán abból, hogy annak alapján a tisztességes eljárás és a jogbiztonság követelményeit nem teljesítő és a jogegységi határozat meghozatalára vezető eljárástól is több elemében eltérő jogegységi panasz eljárás eredményeképpen hozott Határozat jogegységi hatályú határozat, vagyis a bíróságokra a jogegységi határozatokkal egyezően kötelező.

Mindezen fentiekre tekintettel kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy a Bszi. támadott rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, és azokat semmisítse meg.

B).

A Határozattal szemben az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz

I. **Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz törvényi és formai követelményei**

1. **A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése**

⁹ Lásd például a Jpe.I.60.005/2021/5. számú határozatot

¹⁰ Patyi András: A jogegységipanasz-eljárások gyakorlatának néhány alapkérdése, Jó kormányzás és büntetőjog, Ünnepi tanulmányok Kis Norbert egyetemi tanár 50. születésnapjára, szerkesztette: Koltay András és Gellér Balázs, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest 2022, 521-523. oldal

- 1.1. Indítványozóval, mint az alapper alperesével szemben az alapper felperese, a [REDACTED], a továbbiakban: **Felperes**) indított pert vagyonbiztosítási szolgáltatás teljesítése iránt. Az alapper tényállása szerint, a Felperes telephelyén ([REDACTED]) 2017. január 17. napján üzemi baleset következett be, amelynek során az ún. szűkfolyosós magasraktári állványrendszer túlnyomó részben összedőlt, a Felperes ott tárolt üdítőital készletének nagyobb része megsemmisült, illetve megsérült, és felhasználásra alkalmatlanná vált, a raktár épülete, továbbá a polcrendszer károsodott. A káresemény úgy következett be, hogy [REDACTED] targoncavezető 2017. január 17. napján, hajnali 05:30 óra körüli időben leltári ellenőrzést végzett, amelyhez egy [REDACTED] indukciós megvezetésű targoncát használt. A targoncavezető a raktár 40. és a 41. polcsorában az adott ellenőrzési feladatot végrehajtotta, majd hátramenetbe kapcsolva haladt 3-4 raklapnyi távolságot, amikor a targoncával nekiment a 40. sor egyik padlószinten tárolt raklapjának, amelyet ilyen módon nekitolt az állványzat egyik lábának. A sérült láb berogyása volt az elindító mozzanata annak a dominószerűen bekövetkező eseménysornak, amely a káreseményhez vezetett. A Felperes perbeli tényállítása szerint, az ütközésre azért került sor, mert a targonca meghibásodott és menet közben elveszítette az indukciós jelet. Ehhez képest a bizonyítási eljárásban bebizonyosodott, hogy a káresemény bekövetkezése szempontjából releváns időszakban a targonca eseménynaplója nem tartalmazott olyan bejegyzést, amelyből az induktív megvezetés használatára, még kevésbé az ilyen automatikus vezetés meghibásodására lehetne következtetni. A perben kirendelt igazságügyi szakértő véleménye szerint, abból, hogy a káresemény bekövetkeztének időpontjában az eseménynapló nem tárolt adatot, az következik, hogy az induktív megvezetés nem volt aktiválva, azaz a targoncát manuálisan irányították. Ha ugyanis a káreseményt közvetlenül megelőző tolatás alkalmával a targoncavezető az induktív megvezetést használta volna, és arról letért volna, az indukciós megvezetés elvesztésének nyoma lenne az eseménynapló hibajegyzékében. Az induktív megvezetés használata (bekapcsolt, aktív állapota) tehát a káresemény időpontjában technikailag kizárt, következésként a targoncát manuálisan irányították. Az, hogy a szűkfolyosós kialakításra tekintettel előírt indukciós megvezetés helyett a targoncavezető manuális üzemmódban próbált kitolatni a sorok közül, egyértelműen súlyos kezelési hibának minősül, figyelemmel arra, hogy a targonca Üzemeltetési Útmutatója szerint, „Kényszervezetésről kézi irányításra akkor szabad átkapcsolni, ha az egész targonca teljesen elhagyta a keskeny folyosót”.
- 1.2. Az elsőfokon eljáró **Fővárosi Törvényszék 13.G.40.419/2019/95.** számú közbenső ítéletében azt állapította meg, hogy Indítványozó (az alapper alperese) a vagyonbiztosítási szerződés alapján az adott káreset miatt az alapper felperesét ért kárt megtéríteni tartozik.
- 1.3. A másodfokon eljáró **Fővárosi Ítéltőtábla** az Indítványozó és az alapper alperesi beavatkozója által előterjesztett fellebbezések nyomán meghozott - 3. számú mellékletként csatolt - **6.Pf.20.124/2021/20-I.** számú jogerős másodfokú ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.
- 1.4. A Fővárosi Ítéltőtábla másodfokú döntésével szemben az alapper felperese felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A **Kúria Pfv.I.21.240/2021/4.** számú - 4. számú mellékletként csatolt - ítéletével a Fővárosi Ítéltőtábla jogerős ítéletét hatályában fenntartotta, megállapítva, hogy az alperes mentesül a perbeli vagyonbiztosítási szerződés teljesítésének kötelezettsége alól, mert „a lefolytatott bizonyítás alapján tényként az állapítható meg, hogy a targonca manuális üzemmódban volt, valamint a szaktudással rendelkező targoncavezető ismerte a sorok közötti manuális haladás tilalmát és annak indokát. Ennek ellenére a kezelési útmutatót és a raktározási szabályzatot megszegte, holott ezek célja éppen a személy- és vagyonbiztonság megóvása és a veszélyhelyzetek kialakulásának az elkerülése volt. A szakképzett targoncavezető a kár megelőzése körében gondossági kötelezettségét feltűnően elhanyagolta, mert bár ismerte a megsértett szabály indokát és ebből eredően a jogsértés jelentőségét, súlyát és lehetséges következményeit, ennek ellenére aktiválta a manuális üzemmódot”.
- 1.5. Az alapper felperese jogegységi panaszt terjesztett elő a Kúria Pfv.I.21.240/2021/4. számú felülvizsgálati eljárásban hozott jogerős ítéletével szemben azt állítva, hogy a Kúria

felülvizsgálati tanácsának ítélete jogkérdésben indokolatlanul eltért a Kúria közzétett határozataitól. Az így lefolytatott jogegységi panasz eljárásban született a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának támadott Határozata, amely a bíróságokra nézve kötelező jogértelmezésként megállapította, hogy

- (i) a felek eltérő megállapodásának hiányában a biztosító helytállási kötelezettség alóli mentesüléséhez a szándékosságnak vagy a súlyos gondatlanságnak nem a mögöttes – foglalkozási, közlekedési – szabályszegés, hanem a biztosítási esemény, azaz a kár bekövetkezése vonatkozásában kell fennállnia ahhoz, hogy alkalmas legyen a mentesülés mint jogkövetkezmény kiváltására; és
- (ii) a szakértői kompetencia vizsgálatához a felülvizsgálati kérelmet benyújtó feleknek elegendő a hatályos perrendi szabály megjelölése és ennek alátámasztása, az ágazati vagy alacsonyabb szintű részletszabályok hivatkozásának elmulasztása önmagában nem akadályozza a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálását.

2. A jogegységi panasz eljárás egy sui generis, önálló bírósági eljárás – a támadott Határozat a jogegységi panasz eljárást érdemben befejező döntés

2.1. A jogegységi panasz eljárás a Bszi. 12/A. fejezete, a 41/A-41/D. §-ok rendelkezései által szabályozott bírósági eljárás. A Kúria jogegységipanasz-ügyekben kialakult gyakorlata szerint „a jogegységipanasz-eljárás nem az alapeljárás, a per folytatása, hanem önálló, sui generis eljárás, amelyben a Kúriának a bíróságokra kötelező jogértelmezésről is döntenie kell”.¹¹ „A Kúria a jelen ügyben is rámutat arra, hogy a jogegységipanasz-eljárás egy, a Bszi-n alapuló, rendkívüli, jogerő utáni, jogegységet célzó sui generis eljárás. A jogrendszer belső koherenciájának megteremtését szolgáló önálló eszköz. Jogorvoslati eljárás ugyan, de nem a per folytatása.”¹²

2.2. A támadott Határozat a jogegységi panaszról érdemben döntő, a jogegységi panasz eljárást, mint az alapperhez képest önálló bírósági eljárást érdemi döntéssel lezáró határozat. A támadott Határozat olyan döntés, amely az Indítványozó helyzetét, jogait lényegesen érintette. Indítványozó alapjogi sérelme az alappertől elkülönülő, sui generis jogegységi panasz eljárásban következett be, a jogsérelem

- (i) a jogegységi panasz eljárás támadott rendelkezéseinek és
- (ii) az ezen rendelkezések alkalmazásával meghozott – és alkotmányjogi panasszal szintén támadott - Határozatnak

a tisztességes bírósági eljáráshoz való, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített alapjogba történő ütközéséből fakad. A támadott jogszabályi rendelkezések a jogegységi panasz eljárásban, mint az alappertől önálló, sui generis eljárásban kerültek alkalmazásra, így azok – alaptörvény-ellenességéből adódó - megtámadására is a jogegységi panasz eljárásban hozott jogegységi hatályú határozattal szembeni alkotmányjogi panaszban van lehetőség. Indítványozó alapjogi sérelme a jogegységi hatályú határozattal szembeni alkotmányjogi panasz útján orvosolható.

3. A támadott Határozattal szemben jogorvoslat nem áll rendelkezésre

3.1. A jogegységi panasz eljárás során hozott jogegységi hatályú határozattal szemben jogorvoslat nem áll rendelkezésre. A Bszi. 41/A-41/D. §-aiban, mint a jogegységi panasz eljárást

¹¹ Patyi András: A jogegységipanasz-eljárások gyakorlatának néhány alapkérdése, Jó kormányzás és büntetőjog, Ünnepi tanulmányok Kis Norbert egyetemi tanár 50. születésnapjára, szerkesztette: Koltay András és Gellér Balázs, Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest 2022

¹² Jpe.I.60.011/2021/3. számú határozat

szabályozó rendelkezésekben, jogorvoslatra vonatkozó szabály nem található. A támadott Határozat indokolása is azt rögzíti, hogy „A határozat ellen sem a Bszi., sem más jogszabály nem biztosít jogorvoslatot.”

4. Indítványozó érintettsége

- 4.1. Indítványozó érintettsége megállapítható annak alapján, hogy Indítványozó a támadott jogszabályi rendelkezések alkalmazásával lefolytatott jogegységi panasz eljárásban részes fél volt, következésként a jogerősen lezárt és a Kúria szaktanácsa által is felülvizsgált alapper alpereseként közvetlenül szenved el mindazt a hátrányt, ami abból ered, hogy a Határozat alapjogsértő módon törte át a Fővárosi Ítéletábrla másodfokú ítéletének jogerejét. Indítványozó a jogegységi hatályú határozatban is félként szerepel.

5. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésének törvényi határideje és a benyújtás helye

- 5.1. A Kúria támadott Határozatát június 23. napján, elektronikus úton kézbesítették Indítványozó részére, így az alkotmányjogi panasz előterjesztésére az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti hatvannapos határidőn belül kerül sor.
- 5.2. Az Abtv. 53. § (2) bekezdés alapján az alkotmányjogi panasz iránti indítványt az ügyben első fokon eljáró bíróságnál kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani. A jelen esetben az alapperben első fokon a Fővárosi Törvényszék járt el. Ugyanakkor a jogegységi panasz eljárás – ahogyan azt a Kúria is definiálja- az alappertől elkülönülő önálló bírósági eljárás. A jogegységi panasz eljárásban hozott határozattal szembeni alkotmányjogi panasz előterjesztésének módjára vonatkozó konkrét jogszabályi rendelkezés hiányában Indítványozó alkotmányjogi panaszait a T. Alkotmánybíróságnak címezve mind a Fővárosi Törvényszék, mint az alapperben első fokon eljáró bíróság, mind a Kúria, mint az egyfokú jogegységi panasz eljárást lefolytató bíróság útján előterjeszti.

6. A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés szerinti befogadási követelmény

- 6.1. Az eljáró Jogegységi Panasz Tanács contra legem jogértelmezése, és a kérelmen való túlterjeszkedése a Határozat alkotmányosságát, illetve annak hiányát érdemben meghatározó tényező, ugyanis amennyiben a Jogegységi Panasz Tanács az Indítványozó érvelésének megfelelően
- (i) nem teljesíti a Felperes kérelmét, vagy
- (ii) megfelelően alkalmazza a Ptk. 6:463 – 6464. §§-it,
- úgy Indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga nem sérül, és a Kúria szaktanácsának ítélete hatályában fennmarad.

7. Nyilatkozat a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról

- 7.1. Indítványozó a panaszban szereplő személyes adatai közzétételéhez nem járul hozzá.

II. A Határozat alaptörvény-ellenességének érdemi indokolása

2.1. A Határozat sérti az Indítványozó törvényes bíróhoz való jogát

- 2.1.1. Indítványozó mindenekelőtt rögzíti, hogy a Határozat sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, azon belül is különösen a törvényes bíróhoz való jogot és a bíróság függetlenségének és pártatlanságának követelményét. Ebben a körben utalunk a jelen alkotmányjogi panasz A) fejezetének II. 2.1.1 – 2.1.16 pontjainak indokolására és külön kiemeljük, hogy a T. Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „az Abtv. 52. § (2) bekezdésének az alkotmányjogi panasz rendszerére figyelemmel lévő értelmezése szerint az Abtv. nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy az Abtv.

28. § (1) bekezdés szerinti "átjárás" a másik irányba, a 26. §-ból a 27. §-ba is megtörténhessen."¹³ Mindezekre tekintettel a T. Alkotmánybíróság hivatalból is vizsgálhatná a törvényes bíróhoz való jog sérelmét a jelen alkotmányjogi panasz A) fejezetének II. 2.1.1 – 2.1.16 pontjainak indokolása alapján.

2.2. A Határozat sérti az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát (mert a Kúria túlterjeszkedett a Felperes kérelmén és elbírálásra alkalmatlan kérelem alapján törte át ex officio a jogerőt)

2.2.1. A Bszi. támadott rendelkezéseivel szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszunkban is kifejtettük, hogy miként sérti a jogegységi panaszt előterjesztő fél ellenfelének tisztességes eljáráshoz való jogát, hogy a Bszi. olyan alapvető eljárásjogi garanciákat sem támaszt a sui generis jogegységi panaszjárással szemben, mint pl. a kérelemhez kötöttség elve. Ez a szabályozás ugyanis – jelesül az, hogy a Bszi. csak a Pp. néhány, taxatív felsorolásban nevesített rendelkezését rendeli alkalmazni a jogegységi panaszjárásban, s ezek között a kérelemhez kötöttség nem szerepel – oda vezethet (és Indítványozó esetében oda vezetett), hogy a Kúria jogegységi tanácsa eloldhatja/eloldotta magát a kérelemtől és ex officio dönt arról, hogy egy panaszt érdemi elbírálásra alkalmasnak talál-e, illetve azzal szemben alkalmazza-e pl. a saját esetjogában kidolgozott követelményeket, vagy azoktól eltekint és teret enged olyan kérelemnek, amit más esetekben következetesen visszautasít.

2.2.2. A jogegységi panasz érvelését közömbösítő – 5. számú mellékletként csatolt - alperesi nyilatkozatunkban mindenekelőtt amellet érveltünk, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa nem helyezheti hatályon kívül a jogerős ítéletet, mert a Felperes csak a Kúria támadott felülvizsgálati ítéletének egyes bekezdéseit kérte hatályon kívül helyezni, azaz a Bszi. 41/D. § (1) bekezdésének c) pontja alkalmazásában **kifejezetten részbeni hatályon kívül helyezést kért**, és az eljáró jogegységi tanács nem terjeszkedhet túl a panaszos határozott kérelmén.

2.2.3. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa ebben a körben érdemben nem reagált sem az eljárásjogi, sem az alapjogi érintettséggel kapcsolatos érvelésünkre, mindössze annyit rögzített a Határozat [67] pontjában, hogy

„E körben megjegyzi a Kúria, hogy **a felperes részbeni hatályon kívül helyezés iránti kérelme nem volt teljesíthető, figyelemmel arra, hogy a jogerős ítéleti rendelkezés jogkérdésenként nem tartható hatályában**. Mindazonáltal a nem kellő pontossággal megfogalmazott kérelem tartalma szerint megállapítható volt, hogy a felperes célja a jogerős kúriai ítélet hatályon kívül helyezése volt, erre figyelemmel a jogegységi panasz határozat meghozatalának nem volt akadálya.”

2.2.4. A Kúria egyértelműen és tetten érhetően eloldotta magát a Felperes kérelmétől és nyilvánvaló szándékától, ugyanis a fent citált [67] pont megállapításával ellentétben, a **Felperesnek kifejezetten nem volt célja és érdeke a teljes határozat hatályon kívül helyezése**, hiszen azért kérte a Kúria szaktanácsa felülvizsgálati ítéletének részbeni hatályon kívül helyezést, mert lehetőleg konzerválni akarta a Kúria szaktanácsa ítéletének azokat a tartalmi elemeit, amelyekben a Felperes felülvizsgálati kérelme sikeres volt (biztosítási esemény bekövetkezése, ERIX klauzula értelmezése – ld. 2.2.6 pont).

2.2.5. A Fővárosi Ítéletábrla, mint másodfokú bíróság ugyanis (még azt) állapította meg, hogy a peres felek – a Felperes biztosítási szerződésének részévé tett ún. ERIX klauzula révén - a biztosítási esemény fogalmi körébe vontak egy olyan körülményt, amit a Ptk. egyébként mentesülési okként határoz meg. Mindebből a táblabíróság arra a következtetésre jutott, hogy Indítványozó a biztosítási esemény kapcsán és a mentesülés körében is hivatkozhat a Biztosított vagy a Társbiztosított érdekkörébe tartozó személy szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartására, mint teljesítés-gátló tényezőre, s egyenesen arra a jogi következtetésre jutott, hogy

¹³ 3/2013. (II. 14.) AB határozat [21] bekezdés és 2/2017. (II. 10.) AB határozat [91] bekezdés

a perbeli esetben nem is következett be biztosítási esemény, Felperes keresetét már ez okból elutasította.

- 2.2.6. A Felperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és új határozat hozatalával az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének a helybenhagyását. Indokolása szerint a jogerős ítélet jogszabálysértő módon állapította meg, hogy a káresemény nem minősül biztosítási eseménynek.
- 2.2.7. A Kúria alapperben eljáró szaktanácsa – ebben a részében helyt adva a Felperes felülvizsgálati kérelemnek - megállapította, hogy a biztosítási esemény bekövetkezése körében a jogerős ítélet a jognyilatkozatok értelmezésére vonatkozó szabályok téves alkalmazásával állapította meg a **biztosítási esemény bekövetkezésének hiányát**. A Kúria jogerős ítélete ugyanakkor azt is megállapította, hogy **Indítványozó mentesül a biztosítási szolgáltatás teljesítése alól**, mert a raktár üzemeltetőjének mint társbiztosítottnak az alkalmazottja (a targoncavezető) kármegelőzési kötelezettségét súlyos gondatlansággal megszegte, ezért a másodfokú ítéletet hatályában fenntartotta és a Felperes keresetét elutasította.
- 2.2.8. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának tehát ebben az összefüggésben kellett volna értékelnie a Felperes arra irányuló jogegységi panaszindítványát, hogy a Kúria szaktanácsának felülvizsgálati ítéletét csak részben kéri hatályon kívül helyezni. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a Bszi. 41/D. § (1) bekezdésének c) pontja által biztosított alternatívák közül a Felperes tudatosan választotta a részbeni hatályon kívül helyezés indítványozását, bízva abban, hogy a számára kedvező ítéleti részek hatályban tarthatók és egy megismételt felülvizsgálati eljárásban csak azokat a kérdéseket kell a Kúria szaktanácsának újra értékelnie, amelyeket az eredeti eljárásban a Felperes álláspontjától eltérően ítél meg. A Felperes is tisztában volt azzal, hogy a Kúria szaktanácsa felülvizsgálati ítéletének teljes hatályon kívül helyezése azzal jár, hogy az ügyben újra a Fővárosi Ítéltábla másodfokú ítélete lesz irányadó, s a megismételt felülvizsgálati eljárásban a „már megnyert” jogkérdések is újra kinyílnak. A Felperes jogegységi panaszindítványának petitum részét tehát a fenti körülmények figyelembe vételével kellett volna a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának értékelnie, mert a részbeni hatályon kívül helyezés indítványozása tudatos döntés eredménye volt, melytől a Kúria eloldotta magát, amikor arra jutott, hogy „a nem kellő pontossággal megfogalmazott kérelem tartalma szerint megállapítható volt, hogy a felperes célja a jogerős kúriai ítélet hatályon kívül helyezése volt”. Innen kezdve pedig már nem a Felperes kifejezett kérelme és a pertörténet alapján egyértelműen azonosítható érdeke és szándéka, hanem a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának *ex officio* ténykedése határozta meg a jogegységi panaszeljárást és annak kimenetelét.
- 2.2.9. Azért is kirívóan súlyos a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának abban rejlő alaptörvény-sértő eljárása, hogy eloldotta magát a Felperes kifejezett kérelmétől, mert a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának két újabb érdemi – de elutasító – határozatában egyértelműen tetten érhető a kérelemhez kötöttség Pp-beli elvének mint eljárási garanciának az azonosítása és alkalmazása.
- 2.2.10. A Jpe.II.60.019/2021/18. számú (versenyjogi) ügyben a panaszos a Bszi. 41/B. § (1) bekezdésére alapított panaszával kapcsolatban a Kúria elvi éllel aláhúzta, hogy a befogadási okokra alapított befogadás megtagadásáról szóló végzés elleni jogegységi panasz eleve nem tud megfelelni a Bszi. 41/B. § (1) bekezdésében foglalt azon feltételnek, hogy már a felülvizsgálati kérelemben hivatkozni kell azt a határozatot, amitől való eltérést a panaszos állítja (hiszen az eltérésre ezt követően a Kúria eljárásában kerül sor):

[42] Mindezek mellett további feltétel a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése alapján, hogy a panaszos jogkérdésben való eltérésre már a felülvizsgálati kérelemben hivatkozzon. A jogegységi panasszal érintett ügyben megállapítható, hogy a panaszos – e körben – a befogadásra vonatkozó szabályok tekintetében a felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott jogkérdéstől való eltérésre, de nem is tudott, mert a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése értelmében a jogkérdéstől való eltérés a befogadást megtagadó végzés esetében arra vonatkozik, hogy a befogadás megtagadására a Kp. 118. § (1) bekezdés a) ponthoz tartozó alpontok jogszerű alkalmazásával került sor, vagy más befogadást megtagadó végzésekben foglalt döntéshez (mint jogkérdéshez) képest eltérően. A Bszi. 41/B. § (1) bekezdése szerinti követelmény, más

befogadást megtagadó végzésre már a felülvizsgálati kérelemben történő hivatkozás, nem teljesíthető, az nem a fél álláspontját támasztaná alá, a befogadásról szóló végzést pedig nem kell közzétenni a BHGY-ben, ez okból arra nem történhet hivatkozás. Mindezek alapján a Kúria álláspontja szerint a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontja szerinti befogadási okokra alapított befogadás megtagadásáról szóló végzés elleni jogegységi panasz nem tud megfelelni a Bszi. 41/B. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek.

2.2.11. A fenti érvelést követően a Kúria véletlenül sem vizsgálta a panaszt a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése alapján („Jogegységi panasznak van helye akkor is, ha a Kúria ítélkező tanácsa jogkérdésben - jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül - úgy tér el a Kúria közzétett határozatától, hogy az adott eltérésre az alsóbb fokú bíróságok határozatában nem került sor”), hanem döntő jelentőséget tulajdonított annak, hogy az indítványozó a Bszi. 41/B. § (1) bekezdésére alapította a panaszát, s a Kúria a jogegység érvényesülése érdekében sem hagyta ezt figyelmen kívül, mert (nyilván) úgy tekintette, hogy a **kérelem meghatározza a panaszeljárás és a tanács vizsgálódásának kereteit** és ez kizárja, hogy a Kúria áttérjen a (2) bekezdés szerinti panasz feltételeinek vizsgálatára. A jogi képviselő felelősségének tekintette tehát a Kúria, hogy a (2) bekezdés helyett (csak) az (1) bekezdést jelölte meg a panasz alapjául, mint ahogy Indítványozó is azt az álláspontot képviseli, hogy a Felperes felelőssége, hogy részlegesen hatályon kívül helyezést kér egy olyan esetben, amikor azt nem lehet.

2.2.12. E körben érdemes idézni magának a Kúria elnöke közelmúltban publikált szakkikkének egy bekezdését¹⁴ („A tisztességes eljáráshoz való jog bírósági aspektusból” – megjelent Kúriai Döntések 2022/4. számában a Fórum rovatban), amely a jogegységi eljárás és a tisztességes eljáráshoz való jog viszonya kapcsán az alábbiak szerint fogalmaz:

„Fontos kiemelni – mivel ez még a hagyományos processzuális felfogás mellett is része a tisztességes eljáráshoz való jognak –, hogy a **jogegységesítés nem a felek feje fölött történik**, így nem fenyeget az a veszély, hogy a jogegység a bíróságok belügyévé válna. A korlátozott precedensrendszer persze **nemcsak eljárási szempontból került a felek kezébe, hanem tartalmilag is**. Ugyanis ettől kezdve a feleknek kell a többi bíróság, végső soron a Kúria elé tárniuk és meggyőzően bemutatniuk, miért van szükség a jogegységet biztosító felülvizsgálati vagy panasz döntésre. **A felek érdekében működik a rendszer, de a felek és képviselőik felelőssége az is, hogy eredményre vezet-e**”.

2.2.13. Egyértelműen ez a megközelítés tükröződik a Jpe.II.60.025/2021/14. számú (adatvédelmi) ügyben hozott jogegységi panasz döntésben is:

[56] A jogegységi panasz eljárás célja a jogegység biztosítása, de ezt a Kúria – a már kifejtettek szerint – nem elvont jogértelmezéssel, hanem jogorvoslati jelleggel, **csak a panaszos által megjelölt határozatok keretei között végezheti el**. Ezért a Jogegységi Panasz Tanács – a panaszos elvárásával szemben – **nem értelmezhetette a kérelemtől elszakadva** azt, hogy hogyan kell eljárniuk az indokolásra köteles jogalkalmazóknak, illetve hogy miként kell értelmezni a GDPR 5. cikkében foglaltakat. Hasonlóképpen nem vizsgálható a panasz eljárásban a támadott határozat összhangja más, a panaszos által megjelöltek kívüli határozatokkal, mert ez ellentétben állna a panasz jogorvoslati jellegével. A jogegység biztosítása továbbá nem kizárólag a jogegységi panasz eljárásra tartozik, ezt a feladatot a Kúria elsősorban a felülvizsgálati eljárásokban biztosítja. A Kúria ezért mindössze csak tájékoztatásként utalhat arra, hogy a panaszos által elvárt értelmezés egyéb határozatokból felismerhető.

2.2.14. A továbbiakban azt kívánjuk bemutatni, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának és a Kúria szaktanácsainak gyakorlatában az **ellenérdekű fél tisztességes eljáráshoz fűződő joga egyaránt meghatározó igazodási pont egyes jogértelmezési kérdések elbírálásánál**:

„[39] Ezzel szemben a jogalkotó azzal adós maradt, hogy törvényi szinten rendezze az ellenérdekű fél költségeinek viselését arra az esetre, ha a jogegységi panasz eljárással nem

¹⁴ <https://kuria-birosag.hu/hu/kuriai-dontesek/1-dr-varga-zs-andras-tisztessages-eljarashoz-valo-jog-birosagi-aspektusbol>

adó félnek a panasz elutasítása ellenére viselnie kellene a felmerült költségeit. Ezt a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának joggyakorlata pótolta, amikor rögzítette, hogy „[a] Kúria álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított **tisztesseges bírósági eljárás**hoz való alapjoggal ellentétes lenne a Bszi. 2021. január 1-jétől hatályos szabályainak olyan értelmezése, amelynek eredményeként a jogegységi panaszeljárásra okot nem adó félnek a panasz elutasítása ellenére viselnie kellene a felmerült költségeit. Ezért a Kúria úgy döntött, hogy a Bszi. 41/C. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 82. §-a alapján a jogegységi panaszeljárásban a pernyertes alperes részéről felmerült költséget a felperes köteles megfizetni”.¹⁵

„[49] A jogerős ítélet a felperes nyilatkozatait tartalmuk szerint vette figyelembe. A tartalom szerinti elbírálás nem volt sem iratellenes, sem okszerűtlen, így az nem jogszabálysértő. **Éppen az sértette volna az alperesekkel szemben a tisztességes eljárás követelményét, ha a bíróság – pusztán annak joglogikai indoklására tekintettel – olyan többletet értett volna bele a felperes nyilatkozataiba, amelyet azok nem tartalmaztak**”.¹⁶

2.2.15. A fentiek alátámasztják Indítványozónak azt a jogegységi panaszeljárásban kifejtett alkotmányjogi érvelését, miszerint a jogegység érdekében sem hagyható figyelmen kívül, hogy a Felperes pontosan mit kér a panasz beadványában, s ha olyan határozat nem hozható, úgy azon a Kúria nem léphet túl és veheti át **ex officio a panaszeljárás tárgyának és terjedelmének meghatározását**. Máskülönben „ez ellentétben állna a panasz jogorvoslati jellegével”, és nem érvényesülne az az elv, hogy „a felek és képviselőik felelőssége, hogy eredményre vezet-e a panasz”, mert „a jogegységesítés nem a felek feje fölött történik”. Ahogy a Kúria a versenyzői ügyben nem látott lehetőséget arra, hogy az indítványozó egyértelmű kérelme ellenére ne a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése, hanem a Bszi. 41/B. § (2) bekezdése alapján vizsgálja a panaszt (pedig ebben az esetben az akár sikerre is vezethetett volna), úgy Indítványozó esetében sem lehet volna közömbös aziránt a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa, hogy a Felperes panaszja csak a Kúria felülvizsgálati szaktanácsa ítéleti indoklása egyes bekezdéseinek „hatályon kívül helyezésére” irányul.

2.2.16. A Bszi. támadott rendelkezéseivel szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszunkban azt is kifejtettük, hogy a jogegységi panaszeljárás alulszabályozottsága, alapvető jogfogalmak meghatározatlanul hagyása és azok kialakításának a Kúriára hagyása mennyiben sérti a panaszosok, illetve ellenfelek tisztességes eljárásához való jogát. Az egyik ilyen tárgykör, az ügyazonosság kérdése és annak mikénti hivatkozása, bemutatása a panaszosok részéről. A Bszi. 41/C. § (3) bekezdésének b) pontja szerint, a jogegységi panaszban meg kell jelölni azt a közzétett kúriai határozatot, amelytől jogkérdésben való eltérést állít a fél. Ezzel kapcsolatban a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa igen szigorú gyakorlatot alakított ki, amelyet következetesen követ és a nem ennek megfelelően előterjesztett panaszokat következetesen visszautasítja:

„A panaszosnak szükséges bemutatnia azt a lényegi háttértényállást, azaz a szükséges ügyazonosságot, ami az összehasonlítás alapfeltétele. Ki kell továbbá munkálnia, hogy a támadott határozat konkrétan melyik jogszabályi rendelkezésre vonatkozó mely jogértelmezést, hol nem tartott be, hol tért el a támadott ítélet jogkérdésben a Kúria közzétett jogértelmezésétől, és fel kell tárnia az ügyek összehasonlítható tényállását, az ügyben felmerült jogkérdést, és az alkalmazandó jogot, tehát egy konkrét jogszabály konkrét határozatban való értelmezését szükséges összevetnie egy hasonló helyzetben történt más értelmezéssel”.¹⁷

2.2.17. Ehhez képest Indítványozó ügyében az **eljáró tanács egy olyan határozattól való eltérést vizsgált, amelytől való eltérésre felperesi jogi képviselő szabályosan nem is hivatkozott**.

¹⁵ Jpe.60.005/2021/5. számú döntés [44] pont

¹⁶ Pfv.III.21.191/2019/6. számú ítélet 49. pontja. Ennek a bírói jogértelmezésnek (alkotmányjogi bíraskodásnak) azért is van kiemelkedő jelentősége a tárgybéli ügyben, mert a Kúria hivatkozott ügyben eljáró szaktanácsának tanácsvezető bírója tagja volt az Indítványozó panaszával támadott Határozatot meghozó Jogegységi Panasz Tanácsnak is, **ugyanaz a jogtétel mégsem érvényesülhetett Indítványozó tisztességes eljárásához való jogának megóvása érdekében**.

¹⁷ Jpe.I.60.014/2021/5 határozat [17] bekezdés; Jpe.I.60.011/2021/3. számú határozat [22] bekezdés

Felperesi jogi képviselő – az eljárásjogi jogkérdés körében - az úrlapon - csupán a Pfv.21.483/2013/8., Pfv.21.739/2013/9., Mfv.10.396/2016/1., Pfv.20.301/2015/6., és a Pfv.21.650/2019/8. számú határozatokra hivatkozott. Ehhez képest a jogegységi panasz anélkül, hogy értékelte volna a hivatkozott határozatokkal való ügyszámosságot és eltérést egy újabb határozat alapján állapította meg, hogy „a Kúria következetes gyakorlata szerint ennek vitatására elegendő a perrendi szabályok megjelölése mellett ennek alátámasztása, a megfelelő szakértelem hiányát alátámasztó indokoknak az előadása” (ld. Kfv.IV.38.015/2018/5.). Ezen döntés hivatkozásával kapcsolatban azt hangsúlyoztuk az alperesi észrevételeink 2.3 15. pontjában, hogy az ettől való eltérés érdemben nem vizsgálható, mert az azzal kapcsolatos egyetlen mondatos hivatkozás „nem felel meg a Jpe.I.60.014/2021/5 határozat [17] és [18] pontjában a Kúria által lefektetett panaszkérelmekkel kapcsolatos azon gyakorlati elvárásoknak, miszerint ügyszámosságának az összemérhetőség szintjéig történő kimunkálása még részletesebb elemzést kíván a panasz előterjesztőjétől (azon túl, hogy ezeket az ítéleteket az úrlapon sem jelölte meg).”

- 2.2.18. A panaszunkkal támadott Határozatában tehát a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa úgy állapította meg a Kúria szaktanácsának Kfv.IV.38.015/2018/5. számú ítéletétől való eltérést, hogy Felperes jogegységi panaszindítványa semmilyen tekintetben nem felelt meg a Kúria e körben kialakított és megkövetelt szempontrendszerének (ld. fenti 2.2.16 pont). Amíg minden egyes korábbi jogegységi panaszügyben következetes visszautasításhoz vezetett ennek a szempontrendszernek a betartása, addig Indítványozó ügyében az ügyszám panaszban való pusztá feltüntetése elegendőnek bizonyult ahhoz, hogy az ügyszámmal fémjelzett ítélethez képest a Kúria eltérést állapítson meg.
- 2.2.19. Nyilvánvaló, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa **önkéntesen oldotta el magát saját esetjogától, illetve az annak keretében kimunkált szempontrendszerétől**, s ezzel az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét idézte elő, következésként a Határozat ez okból is sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogot.
- 2.2.20. A teljesség jegyében jelen alkotmányjogi panaszunk részévé tesszük az 5. számú mellékletként csatolt, a jogegységi panasz eljárásban benyújtott alperesi észrevételeink 2.1 számú fejezetét, amelyben kellő időben a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa figyelmébe ajánlottuk, hogy azonosítsa az ügy alapjogi érintettségét és a Felperes kérelmét az Alperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogára figyelemmel értékelje, máskülönben a jogerő áttörése alaptörvényellenességet idéz elő Indítványozó sérelmére. Ehhez képest a Kúria kifejezetten figyelmen kívül hagyta az észrevételeket, elmulasztotta azonosítani az ügy alapjogi érintettségét, a Felperes kérelmén túlterjeszkedve helyezte hatályon kívül a Kúria szaktanácsának ítéletét, és ezáltal a tisztességes eljárás alapelveit megsértve törve át a jogerőt.

2.3. A Határozat kirívóan contra legem érvelése elérte az alaptörvény-ellenesség szintjét

- 2.3.1. A Határozat sérti az Indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikkében rögzített alapjogának egyik aspektusát, nevezül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. A XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében a tisztességes eljárás követelménye a T. Alkotmánybíróság következetes ítélkezési praxisa szerint olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. Emellett ugyanakkor vannak olyan specifikus tényállások, amelyek önmagában megalapozzák a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét. Ilyen például, amikor az **ügyben eljáró bíróság nem alkalmazza az adott ügyre irányadó, hatályos és érvényes jogi normát**, aminek következtében az eljárás a jogszabályok szerint várható kimenetétől teljesen eltérő irányt vesz.
- 2.3.2. A T. Alkotmánybíróság Indítványozó fent említett alapjogából vezeti le a bírósági határozatok felülvizsgálatának jogát. A T. Alkotmánybíróság a bírói törvényeknek való alávetettségéből indul ki, melynek értelmében a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Az ún. **önkéntesség formula** szerint: *"A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében*

visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel” (20/2017. (VII. 18.) AB határozat [23]). A mérce tehát az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésére figyelemmel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, arra hivatkozással, hogy a hatályos jog figyelmen kívül hagyása fogalmilag nem lehet tisztességes. Álláspontunk szerint a Kúria jogegységi hatályú határozataira is alkalmazandó azon megállapítás, amely szerint „a Kúriának a jogegységi határozatát – az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően – a vizsgált törvényi rendelkezésnek az Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezésére kell alapítania (19/2017. (VII. 18.) AB Határozat [31] bekezdés).”

- 2.3.3. A Határozat normatív jelleggel rögzítette, hogy „a súlyos gondatlanságnak nem a mögöttes – foglalkozási, közlekedési – szabályszegés, hanem a biztosítási esemény, azaz a kár bekövetkezése vonatkozásában kell fennállnia ahhoz, hogy alkalmas legyen a mentesülés mint jogkövetkezmény kiváltására.” Ismert az Indítványozó előtt, hogy az Alkotmánybíróság nem vizsgálja a jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságát, a törvényességet, vagy kizárólag törvényértelmezési problémát [3003/2012. (VI. 21.) AB végzés], csupán akkor ha a *contra legem* értelmezés valamilyen többlettényállási elem következtében eléri az alkotmányellenesség (*contra constitutionem*) szintjét, így például amennyiben a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat kifejezetten figyelmen kívül hagyja (23/2018 (XII.28.) AB határozat [28] bekezdése). Az alábbiakban kifejtjük, hogy a Határozat imént citált normatív megállapítása miként éri el az alkotmányellenesség szintjét.
- 2.3.4. A jogegységi panasz-eljárásban előterjesztett, 5. számú mellékletként csatolt nyilatkozatunkban hangsúlyosan rögzítettük, hogy az eljáró bíróságok a biztosítók mentesülése körében eltérő - jogi szempontból - releváns magatartást vizsgáltak, ezért a hivatkozott ügyek között nem állapítható meg az *ügyazonosság*.
- 2.3.5. A Jogegységi Panasz Tanács által vizsgált – a mentesülés körében hozott – Kúriai ítéletek a **károkozás** során tanúsított magatartást vizsgálták a mentesülés körében. A jogegységi panasz által támadott ítélet ezzel szemben a **kármegelőzési kötelezettség** megszegésével kapcsolatos mentesülési okot vizsgálta.
- 2.3.6. A **kármegelőzés** körében nyilvánvalóan más a magatartási mérce, mint a **károkozás** körében, ezért ezen distinkció rögzítése elengedhetetlen. A Ptk. 6:463. § (1) bekezdése szerint, „a szerződő fél és a biztosított a kár megelőzése érdekében az adott helyzetben általában elvárható magatartást köteles tanúsítani.” A Ptk. hivatkozott rendelkezésében az a nyilvánvaló jogalkotói megfontolás érhető tetten, hogy a biztosítás intézménye sem célozhatja a vagyonszervi kötelezettségek gyengítését és nem lazíthatja a javak biztonságát, védelmét. A biztosítás tehát nem menti fel a veszélyközösség tagjait azon kötelezettség alól, hogy a vagyont fenyegető károsító események megelőzésére, elhárítására mindenkor maximális (adott helyzetben általában elvárható) erőfeszítéseket tegyenek.
- 2.3.7. **A kármegelőzési kötelezettség megszegésének, a mentesülés körében történő értékelésénél tehát nem a vétkességi tényállás alkalmazandó.** Ha ezzel ellentétben, a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség kapcsán is azt a mérceét alkalmazzuk, hogy a biztosító mentesüléhez csak az ügyfél szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartása vezethet, akkor értelmét veszítené a Ptk. 6:463. §-ában annak a kifejezett meghatározása, hogy az ügyfél a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség kapcsán az **adott helyzetben általában elvárható magatartást köteles tanúsítani.** Ennek megfelelően a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség megsértése esetén a biztosító a korábbi szabályokhoz képest más szempontok szerint mentesül a Ptk. alapján.

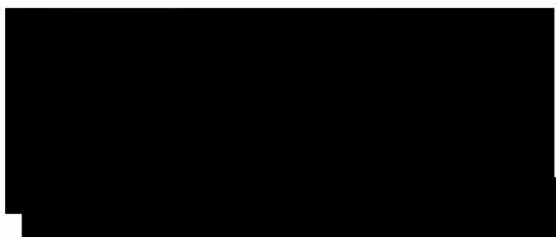

- 2.3.8. A kármegelőzés körében és a mentesülést illetően tehát, a **felelőségnek kizárólag a felróhatósági (objektív) oldala releváns**, a vétkességi (szubjektív) nem, ezért kell a kármegelőzési kötelezettség körében csak azt vizsgálni, hogy a biztosított magatartása megfelelt-e az általában elvárható magatartásnak. A kármegelőzési kötelezettség megszegése esetén tehát a szándékosságnak vagy a súlyos gondatlanságnak **nem a kár okozására, hanem a biztosítási esemény bekövetkezésében való biztosítotti közrehatásra kell vonatkoznia** – pontosan ezért nem értelmezhető a Határozat azon normatív megállapítása, amely általános jelleggel rögzítette, hogy a súlyos gondatlanságnak a biztosítási esemény vonatkozásában kell megvalósulnia.
- 2.3.9. Azzal, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa nem tulajdonított jelentőséget sem a régi és új Ptk. - Indítványozó által kifejtett - különbözőségének, sem az eltérő jogszabályi rendelkezések tartalmának (nevesül, hogy a perbeli esetben nem az *okozás* súlyos gondatlanságát kell vizsgálni, hanem a *kármegelőzés* során tanúsított súlyos gondatlanságot), az eljárás a Ptk. 6:463. §-át teljesen figyelmen kívül hagyva, teljesen eltérő irányt vett. A Határozat következetes alkalmazása, annak *normatív* jellege miatt arra vezet, hogy a Ptk. 6:463. §-a teljesen kiüresedik.
- 2.3.10. Indítványozó szerint a *contra legem* értelmezés, jelen esetben hatványozottan érvényesül, ugyanis a Kúria *normatív* jelleggel rögzítette téves megállapításait, ezzel derogálva a jogalkotó akaratát, és megsértve az Alaptörvény C) cikk 1) bekezdésében foglalt *hatalommegosztás elvét*. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint márpedig „a jogértelmezésre – akár az adott jogvitához kötődően, akár, mint jelen esetben a tartós jogalkalmazási gyakorlat egységének biztosítására irányulóan – csak a jogi szabályozás keretei között kerülhet sor. A bírói hatalom tehát alapvetően és közvetlenül nem veheti át a jogalkotás funkcióját egyik – a hatalommegosztás rendjében erre feljogosított – szervtől sem” (19/2017. (VII. 18.) AB Határozat [29] bekezdés).
- 2.3.11. A T. Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése fogalmi egységet alkotnak, és „a jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírói eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek” (23/2018 (XII.28.) AB határozat [26] bekezdése). A T. Alkotmánybíróság egy a közelmúltban hozott határozatában további szempontokkal egészítette ki az Alaptörvény 28. cikk alapjogi jelentőségét amikor rögzítette, hogy „a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való jogból következően – az Alaptörvény 28. cikkére figyelemmel – elvárható, hogy ha egy bírósági eljárásban valamely fél az ügy érdeme szempontjából releváns jogszabályi rendelkezés értelmezése vonatkozásában a jogszabályi céljával, illetve ennek a józan észnek megfelelő voltával kapcsolatos érveket ad elő, akkor azokat a bíróság kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon (3328/2022. (VII. 21.) AB határozat [33] bekezdése).”
- 2.3.12. Ahogy fentebb kifejtésre került Indítványozó az alapeljárásban többször markáns hangot adott annak, hogy a Ptk. 6:463. § alkalmazása alapján nem lehetséges vétkességi elemet vizsgálni. Nyilván **önkéntesen járt el** a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa, amikor – Indítványozó nyilatkozata ellenére – teljesen **figyelmen kívül hagyta a kármegelőzési kötelezettség megszegése és a károkozás, mint mentesülési okok közötti különbséget**, és így a Ptk. 6:463. §-át, és amikor általános jelleggel tett olyan, a bíróságokra kötelező normatív megállapítást a mentesülés súlyos gondatlansága vonatkozásában, amely a kármegelőzési kötelezettség megszegése vonatkozásában nem is értelmezhető, sőt kifejezetten ellentétes a Ptk. 6:463. § hatályos rendelkezésével, mert egységes szempontrendszer alapján rendeli megítélni a biztosító mentesülését, ellentétben a Ptk.-val. A Határozat önkényessége abban is megnyilvánul, hogy annak normatív jellege miatt a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa derogálta az Országgyűlés jogalkotási funkcióját, amikor az írott jogot teljesen figyelmen kívül hagyta.

3. Egyebek

- 3.1. Az **Abtv. 53. § (2)** bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz iránti indítványt az ügyben első fokon eljáró bíróságon kell benyújtani. A jelenlegi szabályozás alapján nem világos, hogy jelen esetben mely bírói fórum útján kell az alkotmányjogi panaszt előterjeszteni. Kétségtelen, hogy kapcsolat áll fenn a Fővárosi Törvényszék elsőfokú ítélete és a jogegységi panasz eljárás között, ugyanakkor viszont a jogegységi panasz eljárás egy sui generis eljárás, ekként a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa egy egyfokú eljárás keretében dönt. Elkerülendő a nem megfelelő fórum útján történő előterjesztést, az Indítványozó egyidejűleg, külön-külön a Fővárosi Törvényszék és a Kúria útján is benyújtja jelen alkotmányjogi panaszát.
- 3.2. A T. Alkotmánybíróság előtti eljárás az **Abtv. 54. § (1)** bekezdése alapján illetékmentes.

Tisztelettel,

Indítványozó képviselőjében:
Dr. Molnár István
Ügyvéd
Molnár & Társa Ügyvédi Iroda

Melléletek

1. számú melléklet	Ügyvédi Meghatalmazás
2. számú melléklet	A Jogegységi Panasz Tanács Jpe.I.60.009/2022/10. számú jogegységi hatályú határozata
3. számú melléklet	A Fővárosi Ítéletábla 6.Pf.20.124/2021/20-I. számú ítélete
4. számú melléklet	A Kúria Pfv.I.21.240/2021/4. számú ítélete
5. számú melléklet	Indítványozó jogegységi panasz eljárásban benyújtott beadványa